

KOMISJA
EUROPEJSKA

Bruksela, dnia 25.4.2025 r.
COM(2025) 181 final

**SPRAWOZDANIE KOMISJI DLA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO, RADY,
EUROPEJSKIEGO KOMITETU EKONOMICZNO-SPOŁECZNEGO I KOMITETU
REGIONÓW**

Sprawozdanie dotyczące polityki konkurencji za rok 2024

{SWD(2025) 102 final}

Spis treści

1. Wprowadzenie	2
2. Modernizacja i uproszczenie reguł konkurencji, aby zwiększyć konkurencyjność UE, przyczynić się do zielonej i cyfrowej transformacji oraz wzmocnienia jednolitego rynku	3
2.1. Ocena i przegląd przepisów antymonopolowych i przepisów dotyczących połączeń	3
2.2. Ocena i przegląd zasad pomocy państwa i wytycznych w tym zakresie	6
2.3. Polityka pomocy państwa kluczem do odporności w czasach kryzysu	8
Tymczasowe ramy pomocy państwa w sytuacjach kryzysowych i w okresie transformacji w celu wsparcia przejścia na gospodarkę neutralną emisyjnie	8
Wdrażanie Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności	8
3. Skuteczne egzekwowanie reguł konkurencji przyczyniło się do zielonej i cyfrowej transformacji UE oraz do wzmocnienia jednolitego rynku	9
3.1. Utrzymanie uczciwych i kontestowalnych rynków oraz wzmocnienie jednolitego rynku	9
Egzekwowanie przepisów antymonopolowych	9
Kontrola połączeń	14
Kontrola pomocy państwa	18
3.2. Wspieranie zielonej transformacji	21
Egzekwowanie przepisów antymonopolowych	21
Kontrola połączeń	22
Kontrola pomocy państwa	23
3.3. Sprzyjanie gospodarce służącej ludziom	26
Sektor usług finansowych	26
Opodatkowanie	28
4. Skuteczne egzekwowanie aktu o rynkach cyfrowych i rozporządzenia w sprawie subsydiów zagranicznych	29
4.1. Sprostanie wyzwaniom i dynamice rynków cyfrowych poprzez egzekwowanie DMA	29
4.2. Ochrona jednolitego rynku przed zakłócającymi subsydiami zagranicznymi poprzez egzekwowanie rozporządzenia w sprawie subsydiów zagranicznych	31
5. Wpływ polityki konkurencji i jej egzekwowania	33
5.1. Korzyści dla konsumentów i obywateli wynikające z egzekwowania prawa konkurencji	33
5.2. Ochrona konkurencji w zmieniającym się świecie	34
5.3. Wpływ polityki pomocy państwa na jednolity rynek	35
6. Komunikacja i działania propagujące wspierają politykę konkurencji	41
7. Stosunki z innymi instytucjami Unii	42
8. Polityka konkurencji w kontekście europejskim i globalnym	43

8.1. Promowanie europejskiej kultury konkurencji poprzez Europejską Sieć Konkurencji	43
8.2. Pomoc państwom członkowskim w przeprowadzaniu reform za pośrednictwem Instrumentu Wsparcia Technicznego	43
8.3. Stosunki międzynarodowe	44

1. Wprowadzenie

Od samego początku europejskiego projektu polityka konkurencji odgrywa zasadniczą rolę w kształtowaniu jednolitego rynku. Polityka konkurencji umożliwia przedsiębiorstwom – niezależnie od ich wielkości – konkurowanie i rozwój w oparciu o osiągnięcia w UE, a jednocześnie sprzyja innowacjom i wzrostowi, a także przyczynia się do ogólnej konkurencyjności i odporności gospodarki UE.

Dzięki unijnej polityce konkurencji oraz skutecznemu egzekwowaniu prawa konkurencji ceny utrzymują się na niskim poziomie, jakość produktów podnosi się i następuje rozwój innowacji, co ogólnie zwiększa dobrobyt konsumentów i przedsiębiorstw. Celem unijnej polityki konkurencji jest utrzymanie otwartości i kontestowalności rynków, w szczególności przez usunięcie i sankcjonowanie praktyk, które zakłócają proces konkurencji, oraz przez dopuszczenie jedynie pomocy państwa, która w najmniejszym stopniu zakłóca konkurencję.

W 2024 r. Enrico Letta¹ i Mario Draghi² opublikowali dwa sprawozdania. Sprawozdanie Enrica Letty zawiera zalecenia dotyczące sposobów usprawnienia jednolitego rynku, a sprawozdanie Maria Dragiego zawiera propozycje dotyczące sposobów zwiększenia konkurencyjności UE. W obu sprawozdaniach podkreślono, że jednolity rynek jest największym atutem UE, jeśli chodzi o konkurencyjną, czystą i cyfrową przyszłość, oraz że skuteczne egzekwowanie reguł konkurencji jest podstawowym źródłem wzrostu wydajności i konkurencyjności w UE. Efektywna konkurencja jest podstawową cechą dobrze funkcjonujących rynków.

W tym kontekście w 2024 r. Komisja Europejska (Komisja) i jej Dyrekcja Generalna ds. Konkurencji nadal rozwijały unijną politykę konkurencji, aby osiągnąć cele w zakresie zielonej, cyfrowej i odpornej gospodarki europejskiej, a także aktywnie egzekwować reguły konkurencji. Efektywna konkurencja jest podstawową cechą dobrze funkcjonujących rynków. Polityka konkurencji nie funkcjonuje jednak w próżni. Przepisy sektorowe i egzekwowanie prawa konkurencji są ze sobą spójne i wzmacniają się wzajemnie.

Komisja skierowała sprawozdanie dotyczące polityki konkurencji za rok 2024 do Parlamentu Europejskiego, Rady Unii Europejskiej, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Europejskiego Komitetu Regionów. W sprawozdaniu tym opisano kluczowe zmiany w polityce konkurencji UE i w zakresie jej egzekwowania w 2024 r. Bardziej kompleksowy opis rozwoju polityki, działań związanych z egzekwowaniem przepisów i ważnego orzecznictwa zawarto w dokumencie roboczym służb Komisji załączonym do sprawozdania.

¹ „Much More than a Market – Speed, Security, Solidarity – Empowering the Single Market to deliver a sustainable future and prosperity for all EU Citizens” [Znacznie więcej niż rynek. Szybkość, bezpieczeństwo, solidarność – wzmocnienie jednolitego rynku w celu zapewnienia zrównoważonej przyszłości i dobrobytu wszystkim obywatelom UE], sprawozdanie Enrica Letty, 10.4.2024.

² „The future of European competitiveness – A competitiveness Strategy for Europe [„Przyszłość europejskiej konkurencyjności – strategia konkurencyjności dla Europy”], Mario Draghi, 9.9.2024.

2. Modernizacja i uproszczenie reguł konkurencji, aby zwiększyć konkurencyjność UE, przyczynić się do zielonej i cyfrowej transformacji oraz wzmocnienia jednolitego rynku

W 2024 r. podjęto szereg działań zmierzających do zapewnienia, aby wszystkie instrumenty egzekwowania prawa konkurencji (kontrola połączeń, ochrona konkurencji i kontrola pomocy państwa) pozostawały adekwatne do celu, jakim jest ochrona uczciwej konkurencji, i były dostosowane do celów zielonej, cyfrowej i odpornej gospodarki UE.

2.1. Ocena i przegląd przepisów antymonopolowych i przepisów dotyczących połączeń

W lutym 2024 r. Komisja przyjęła zmienione **zawiadomienie w sprawie definicji rynku**, aktualizujące sposób definiowania rynków w celu odzwierciedlenia nowych realiów rynkowych i zmian w praktyce decyzyjnej i orzecznictwie³. Definicja rynku wymaga określenia granic konkurencji między przedsiębiorstwami przy ocenie połączeń i większości spraw dotyczących praktyk monopolistycznych. Zawiadomienie w sprawie definicji rynku zwiększa przejrzystość i pewność prawa dla przedsiębiorstw, ułatwia przestrzeganie przepisów i przyczynia się do skuteczniejszego egzekwowania prawa konkurencji. Zmienione zawiadomienie w sprawie definicji rynku zawiera zaktualizowane i bardziej dostępne wytyczne. Opisano w nim ogólne zasady i podkreślono znaczenie parametrów pozacenowych dla definicji rynku, takich jak innowacyjność, jakość, niezawodność dostaw i zrównoważony charakter. Ponadto zawiadomienie w sprawie definicji rynku zawiera wytyczne dotyczące pojęć definicji rynku w szczególnych okolicznościach, na przykład na rynkach cyfrowych, w sektorach wysoce innowacyjnych oraz na rynkach, na których zachodzą przemiany strukturalne. W zawiadomieniu w sprawie definicji rynku jest również mowa o technikach ilościowych stosowanych przy definiowaniu rynków i obliczaniu udziałów w rynku.

Ocenę **ram proceduralnych dotyczących przeciwdziałania praktykom monopolistycznym** zakończono w 2024 r. W rozporządzeniu (WE) nr 1/2003⁴ i w akcie wykonawczym do tego rozporządzenia – rozporządzeniu (WE) nr 773/2004⁵, ustanowiono ramy proceduralne ukierunkowane na zapewnienie skutecznego i jednolitego stosowania art. 101 i 102 TFUE. Po zebraniu szeregu dowodów oraz przeprowadzeniu konsultacji publicznych i ankiety Komisja opublikowała we wrześniu 2024 r. dokument roboczy służb Komisji⁶ przedstawiający wyniki oceny. W trakcie całego procesu oceny służby Komisji kontaktowały się z krajowymi organami ochrony konkurencji państw członkowskich. Służby Komisji doszły do wniosku, że zasadniczo udało się osiągnąć cele ocenianych rozporządzeń w zakresie skutecznego i jednolitego stosowania art. 101 i 102 TFUE, zarówno w drodze zmian w uprawnieniach wykonawczych Komisji, jak i poprzez upoważnienie krajowych organów ochrony konkurencji do egzekwowania unijnych reguł

³ Komunikat Komisji – Zawiadomienie Komisji w sprawie definicji rynku właściwego do celów unijnego prawa konkurencji, Dz.U. C, C/2024/1645, 22.2.2024, s. 1.

⁴ Rozporządzenie Rady (WE) nr 1/2003 z dnia 16 grudnia 2002 r. w sprawie wprowadzenia w życie reguł konkurencji ustanowionych w art. 81 i 82 Traktatu, Dz.U. L 1 z 4.1.2003, s. 1.

⁵ Rozporządzenie Komisji (WE) nr 773/2004 z dnia 7 kwietnia 2004 r. odnoszące się do prowadzenia przez Komisję postępowań zgodnie z art. 81 i art. 82 Traktatu WE, Dz.U. L 123 z 27.4.2004, s. 18.

⁶ Dokument roboczy służb Komisji – Ocena rozporządzeń nr 1/2003 i nr 773/2004 (SWD(2024) 217 final), 5.9.2024.

konkurencji. W ocenie wskazano również obszary wymagające pogłębionej analizy, aby zapewnić dostosowanie procesu egzekwowania prawa konkurencji do tempa cyfryzacji oraz zapewnienia spójnego i szybkiego egzekwowania przepisów antymonopolowych.

Wykluczające nadużycia pozycji dominującej szkodzą zarówno przedsiębiorstwom, jak i konsumentom. Prowadzą do wzrostu cen, spadku innowacyjności i pogorszenia jakości towarów i usług. W 2024 r. Komisja kontynuowała prace nad nowymi **wytycznymi w sprawie wykluczających nadużyć pozycji dominującej**. Ma to na celu usystematyzowanie orzecznictwa dotyczącego praktyk wykluczających zgodnie z art. 102 TFUE w celu zapewnienia pewności prawa i przewidywalności oraz wytycznych operacyjnych dla przedsiębiorstw. Wytyczne mają również na celu propagowanie realistycznego podejścia opartego na ocenie skutków, zgodnie z myśleniem ekonomicznym i prowadzącego do skutecznego egzekwowania art. 102 TFUE. W sierpniu 2024 r. Komisja opublikowała projekt wytycznych w sprawie wykluczających nadużyć pozycji dominującej do celów konsultacji⁷. Następnie Europejska Sieć Konkurencji zatwierdziła projekt wytycznych we wspólnym oświadczeniu wydanym we wrześniu 2024 r.⁸

W styczniu 2024 r. Komisja rozpoczęła ocenę **rozporządzenia w sprawie wyłączeń grupowych w sektorze motoryzacyjnym (MVBER)**. Ocena ta ma na celu ustalenie, w jakim stopniu MVBER jest nadal adekwatne do zakładanych celów. W kwietniu 2023 r. Komisja przedłużyła okres obowiązywania tego rozporządzenia o pięć lat, do 31 maja 2028 r.⁹ Dzięki temu ograniczonemu przedłużeniu Komisja zyskała więcej czasu na ocenę pojawiających się tendencji, takich jak tendencje wynikające z coraz powszechniejszego stosowania funkcji cyfrowych w nowych pojazdach. Komisja zaktualizowała również **uzupełniające wytyczne dla tego sektora**¹⁰ z takim samym okresem ważności.

Zakończono ocenę przepisów dotyczących porozumień o transferze technologii. W **rozporządzeniu w sprawie wyłączeń grupowych w zakresie transferu technologii (TTBER)**¹¹ określa się niektóre kategorie porozumień i praktyk, do których unijne reguły konkurencji nie mają zastosowania. Aktualne TTBER, które wygaśnie 30 kwietnia 2026 r., zostało poddane ocenie (łącznie z towarzyszącymi wytycznymi)¹² w celu sprawdzenia, jak jego przepisy funkcjonują w praktyce, co pomoże w podjęciu decyzji, czy Komisja powinna zezwolić na wygaśnięcie tego rozporządzenia,

⁷ Komunikat Komisji – Wytyczne w sprawie stosowania art. 102 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej w odniesieniu do szkodliwych działań o charakterze praktyki wyłączającej, podejmowanych przez przedsiębiorstwa dominujące.

⁸ Wspólne oświadczenie Europejskiej Sieci Konkurencji (ECN) w sprawie inicjatywy Komisji Europejskiej mającej na celu przyjęcie wytycznych w odniesieniu do szkodliwych działań o charakterze praktyki wyłączającej, podejmowanych przez przedsiębiorstwa dominujące z dnia 2 września 2024.

⁹ Rozporządzenie Komisji (UE) nr 461/2010 z dnia 27 maja 2010 r. w sprawie stosowania art. 101 ust. 3 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do kategorii porozumień wertykalnych i praktyk uzgodnionych w sektorze pojazdów silnikowych, Dz.U. L 129 z 28.5.2010, s. 52, zmienione rozporządzeniem Komisji (UE) 2023/822 z dnia 17 kwietnia 2023 r. zmieniającym rozporządzenie (UE) nr 461/2010 w odniesieniu do okresu jego stosowania, Dz.U. L 102I z 17.4.2023, s. 1.

¹⁰ Zawiadomienie Komisji: Uzupełniające wytyczne w sprawie ograniczeń wertykalnych w porozumieniach dotyczących sprzedaży i napraw pojazdów silnikowych oraz dystrybucji części zamiennych do pojazdów silnikowych, Dz.U. C 138 z 28.5.2010, s. 16, zmienione komunikatem Komisji – Zmiany do zawiadomienia Komisji – Uzupełniające wytyczne w sprawie ograniczeń wertykalnych w porozumieniach dotyczących sprzedaży i napraw pojazdów silnikowych oraz dystrybucji części zamiennych do pojazdów silnikowych, 2023/C 133 I/01, Dz.U. C 133I z 17.4.2023, s. 1.

¹¹ Rozporządzenie Komisji (UE) nr 316/2014 z dnia 21 marca 2014 r. w sprawie stosowania art. 101 ust. 3 TFUE do kategorii porozumień o transferze technologii, Dz.U. L 93 z 28.3.2014, s. 17.

¹² Komunikat Komisji – Wytyczne w sprawie stosowania art. 101 TFUE do porozumień o transferze technologii, Dz.U. C 89 z 28.3.2014, s. 3.

przedłużyć jego obowiązywanie lub przygotować zmienione rozporządzenie i powiązane wytyczne. W listopadzie 2024 r. opublikowano wyniki oceny¹³. Ocena wykazała, że TTBER i wytyczne w sprawie porozumień o transferze technologii w dużej mierze z powodzeniem zapewniły skuteczne, wydajne i jednolite stosowanie unijnych reguł konkurencji do porozumień o transferze technologii oraz że ich cele pozostają aktualne. Ocena wykazała również, że TTBER wraz z towarzyszącymi wytycznymi można poprawić i uprościć w celu zwiększenia pewności prawa i odzwierciedlenia ostatnich zmian na rynku. Komisja dokona przeglądu przepisów ramowych dotyczących transferu technologii w celu zapewnienia, aby przedsiębiorstwa dysponowały jasnymi, prostymi i aktualnymi przepisami dotyczącymi prokonkurencyjnych umów licencyjnych na technologie, co ułatwi rozpowszechnianie technologii, zachęci do wstępnych badań i rozwoju oraz promować będzie innowacje.

W listopadzie 2024 r. Komisja opublikowała **badanie dotyczące oceny ex post**, zlecone przez DG ds. Konkurencji, dotyczące „zabójczych przejęć” w sektorze farmaceutycznym¹⁴. Do celów badania zabójcze przejęcia zdefiniowano jako przejęcia innowacyjnych produktów farmaceutycznych przygotowywanych do wprowadzenia do obrotu, których celem lub skutkiem jest przerwanie jednego z pokrywających się projektów badawczo-rozwojowych. Takie zabójcze przejęcia wiążą się ze znacznym ryzykiem ograniczenia konkurencji w zakresie innowacji związanej z daną transakcją, a ostatecznie także na całym rynku. W badaniu oceniono nie tylko transakcje w zakresie połączeń i przejęć, ale również inne rodzaje transakcji, w tym umowy licencyjne oraz umowy o współpracy w zakresie badań i rozwoju¹⁵. Według badania w latach 2014–2018 średnio 48 transakcji rocznie dotyczyło przejęcia pokrywających się w niewielkim stopniu projektów badawczo-rozwojowych na poziomie badań klinicznych. W przypadku dużej liczby takich transakcji w efekcie zrezygnowano z jednego z projektów badawczo-rozwojowych stron. Bez dostępu do dokumentów wewnętrznych w badaniu nie udało się zidentyfikować konkretnych przykładów transakcji, w przypadku których potwierdzono („udowodniono”), że były to zabójcze przejęcia, ale stwierdzono, że w odniesieniu do 18 transakcji rocznie „wymagana jest dalsza kontrola”, co oznacza, że nie stwierdzono wyraźnych względów technicznych ani względów bezpieczeństwa uzasadniających przerwanie tych projektów. W badaniu oceniono dotychczasowe egzekwowanie przepisów przez Komisję w odniesieniu do potencjalnych zabójczych przejęć oraz ramy prawne regulujące działania Komisji w tym zakresie. Stwierdzono, że Komisja prawidłowo oceniła teorie szkody w pięciu przypadkach połączeń, w których doszło do zabójczych przejęć¹⁶. Ponadto w badaniu zasugerowano, że potrzebna jest poprawa w opracowywaniu środków zaradczych. Przeanalizowano w nim również odpowiedniość

¹³ Dokument roboczy służb Komisji – Ocena rozporządzenia Komisji (UE) nr 316/2014 z dnia 21 marca 2014 r. w sprawie stosowania art. 101 ust. 3 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do kategorii porozumień o transferze technologii (SWD(2024) 269 final), 22.11.2024.

¹⁴ Bez dostępu do dokumentów wewnętrznych autorzy nie byli w stanie potwierdzić („udowodnić”) konkretnych przykładów zabójczych przejęć. Zakres ustaleń w badaniu jest porównywalny z zakresem ustaleń poczynionych przez innych badaczy stosujących różne metody i zbiory danych.

¹⁵ Buccirossi, P., Marrazzo, A. i in. (2024), „Ex-post evaluation: EU competition enforcement and acquisitions of innovative competitors in the pharma sector leading to the discontinuation of overlapping drug research and development projects” [Ocena ex post: egzekwowanie prawa konkurencji w UE i przejęcia innowacyjnych konkurentów w sektorze farmaceutycznym prowadzące do zaprzestania zbieżnych projektów badawczo-rozwojowych dotyczących leków], sprawozdanie końcowe przygotowane przez Lear dla Komisji Europejskiej, listopad 2024 r. Zob. https://competition-policy.ec.europa.eu/publications/ex-post-economic-evaluations_en. Bardziej szczegółowy opis wyników znajduje się w załączonym dokumencie roboczym służb Komisji w sekcji 7.4.

¹⁶ Do celów badania wybrano pięć przypadków, które nie odzwierciedlają ogólnej liczby przypadków potencjalnych zabójczych przejęć.

narzędzi dotyczących połączeń i narzędzi antymonopolowych stosowanych w przypadku zabójczych przejęć, w odniesieniu do których Komisja nie ma właściwości¹⁷.

2.2. Ocena i przegląd zasad pomocy państwa i wytycznych w tym zakresie

W maju 2024 r. Komisja zmieniła **wytyczne w sprawie regionalnej pomocy państwa**¹⁸. Możliwość przyznawania przez państwa członkowskie pomocy na podstawie wytycznych w sprawie pomocy regionalnej jest ważnym instrumentem na rzecz wspierania inwestycji w mniej uprzywilejowanych regionach Europy oraz zwiększania spójności społecznej i gospodarczej. Zmiana wytycznych w sprawie regionalnej pomocy państwa¹⁹ umożliwiła państwom członkowskim zmianę ich map pomocy regionalnej w celu przyznania wyższych kwot pomocy regionalnej na projekty inwestycyjne w ramach **Platformy na rzecz Technologii Strategicznych dla Europy** (STEP)²⁰ o maksymalnie 10 punktów procentowych w regionach kwalifikujących się do pomocy na podstawie art. 107 ust. 3 lit. a) TFUE (tzw. obszary „a”) oraz o 5 punktów procentowych w regionach kwalifikujących się do pomocy na podstawie art. 107 ust. 3 lit. c) TFUE (tzw. obszary „c”). Celem STEP jest wspieranie rozwoju i produkcji technologii krytycznych istotnych dla zielonej i cyfrowej transformacji UE, a także strategicznej suwerenności UE.

Finansowanie ryzyka odgrywa kluczową rolę w finansowaniu gospodarki, zwłaszcza w przypadku przedsiębiorstw typu start-up, MŚP i spółek o średniej kapitalizacji. W styczniu 2024 r. Komisja przedstawiła państwom członkowskim **praktyczne wytyczne** dotyczące **sposobu oceny, czy istnieje pomoc na środki finansowania ryzyka** przy rozważaniu, czy środki publiczne ułatwiające przedsiębiorstwom dostęp do finansowania stanowią pomoc państwa²¹.

1 stycznia 2024 r. weszły w życie dwa zmienione rozporządzenia w sprawie pomocy *de minimis*. Trzecie rozporządzenie w sprawie pomocy *de minimis* przyjęto w grudniu 2024 r.

Zmienione **ogólne rozporządzenie w sprawie pomocy *de minimis***²² będzie miało zastosowanie do 31 grudnia 2030 r. Rozporządzenie wyłącza niewielkie kwoty pomocy z unijnej kontroli pomocy państwa, ponieważ uznaje się, że nie mają one wpływu na wymianę handlową między państwami członkowskimi i nie zakłócają konkurencji ani nie grożą jej zakłóceniem. Pułap zwolnienia został podwyższony z 200 000 EUR do 300 000 EUR na przedsiębiorstwo w okresie trzech lat. Państwa członkowskie będą zobowiązane do rejestrowania pomocy *de minimis* w centralnym rejestrze

¹⁷ W odniesieniu do zabójczych przejęć proszę również zapoznać się ze streszczeniem wyroku Trybunału Sprawiedliwości w sprawie Illumina/Graill w sekcji 3.1 poniżej.

¹⁸ Komunikat Komisji – Wytyczne w sprawie regionalnej pomocy państwa, Dz.U. C 153 z 29.4.2021, s. 1.

¹⁹ Komunikat Komisji uzupełniający wytyczne w sprawie regionalnej pomocy państwa w odniesieniu do Platformy na rzecz Technologii Strategicznych dla Europy.

²⁰ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/795 w sprawie ustanowienia Platformy na rzecz Technologii Strategicznych dla Europy (STEP) oraz zmiany dyrektywy 2003/87/WE oraz rozporządzeń (UE) 2021/1058, (UE) 2021/1056, (UE) 2021/1057, (UE) nr 1303/2013, (UE) nr 223/2014, (UE) 2021/1060, (UE) 2021/523, (UE) 2021/695, (UE) 2021/697 i (UE) 2021/241, 29.2.2024.

²¹ *Practical guidance for Member States: The Market Economy Operator Test for Risk Finance Measures* [Praktyczne wytyczne dla państw członkowskich: Test prywatnego inwestora dotyczący środków finansowania ryzyka], 26.1.2024.

²² Rozporządzenie Komisji (UE) 2023/2831 z dnia 13 grudnia 2023 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy *de minimis*, Dz.U. L 2023/2831 z 15.12.2023, s. 1.

ustanowionym na szczeblu krajowym lub unijnym. Obowiązek ten będzie miał zastosowanie od 1 stycznia 2026 r.

Zmienione **rozporządzenie w sprawie pomocy *de minimis* przyznawanej przedsiębiorstwom wykonującym usługi świadczone w ogólnym interesie gospodarczym**²³ również weszło w życie 1 stycznia 2024 r. Pułap zwolnienia dla pomocy *de minimis* na usługi świadczone w ogólnym interesie gospodarczym zwiększono z 500 000 EUR do 750 000 EUR na przedsiębiorstwo w okresie trzech lat. Podobnie jak w przypadku ogólnego rozporządzenia w sprawie pomocy *de minimis* państwa członkowskie będą zobowiązane do rejestrowania pomocy *de minimis* przyznawanej przedsiębiorstwom wykonującym usługi świadczone w ogólnym interesie gospodarczym w centralnym rejestrze ustanowionym na szczeblu krajowym lub unijnym. Obowiązek ten będzie miał zastosowanie od 1 stycznia 2026 r.

W grudniu 2024 r. Komisja przyjęła zmianę **rozporządzenia w sprawie pomocy *de minimis* w sektorze rolnym**²⁴. Dzięki zmienionym przepisom państwa członkowskie mogą w większym stopniu wspierać rolników w prosty, szybki, bezpośredni i skuteczny sposób. Główne wprowadzone zmiany to: 1) podniesienie maksymalnego pułapu pomocy *de minimis*, którą jedno przedsiębiorstwo może otrzymać w okresie trzech lat, z 25 000 EUR do 50 000 EUR, 2) zwiększenie „pułapu krajowego” (maksymalnej kwoty skumulowanej pomocy *de minimis* dozwolonej dla każdego państwa członkowskiego) z 1,5 % do 2 % wartości produkcji rolnej danego państwa członkowskiego, 3) skreślenie „pułapu sektorowego” (górny limit środków na państwo członkowskie ukierunkowanych tylko na jeden rynek produktowy), 4) wprowadzenie obowiązkowego centralnego rejestru pomocy *de minimis* na szczeblu krajowym lub europejskim oraz 5) przedłużenie obowiązywania zmienionego rozporządzenia do 31 grudnia 2032 r.

Podniesienie pułapu pomocy *de minimis* i wprowadzenie centralnego rejestru pomocy *de minimis* w trzech rozporządzeniach znacznie upraszcza obowiązujące przepisy. Dzięki podwyższonym pułapom państwa członkowskie mogą udzielać wsparcia szybciej i łatwiej, a centralne rejestry zmniejszają obowiązki sprawozdawcze zainteresowanych stron.

Ponadto w czerwcu 2024 r. Komisja opublikowała do konsultacji swój nowy projekt przepisów dotyczących transportu lądowego i multimodalnego, **wytyczne w sprawie transportu lądowego i multimodalnego (LMTG)** oraz **rozporządzenie w sprawie wyłączeń grupowych w sektorze transportu (TBER)**. TBER ma na celu wyłączenie z obowiązku uprzedniego zgłaszania niektórych kategorii pomocy w sektorach transportu kolejowego, transportu wodnego śródlądowego i transportu multimodalnego. Rozporządzenie to uzupełni wytyczne w sprawie transportu lądowego i multimodalnego, które zastąpią aktualne wytyczne dotyczące transportu kolejowego²⁵, oraz określi

²³ Rozporządzenie Komisji (UE) 2023/2832 z dnia 13 grudnia 2023 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy *de minimis* przyznawanej przedsiębiorstwom wykonującym usługi świadczone w ogólnym interesie gospodarczym, Dz.U. L 2023/2832, 15.12.2023, s.1.

²⁴ Rozporządzenie Komisji (UE) nr 1408/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy *de minimis* w sektorze rolnym, Dz.U. L 352 z 24.12.2013, s. 9.

²⁵ Komunikat Komisji – Wspólnotowe wytyczne dotyczące pomocy państwa na rzecz przedsiębiorstw kolejowych, Dz.U. C 184 z 22.7.2008, s. 13.

warunki oceny zgodności z jednolitym rynkiem pomocy na rzecz zrównoważonego transportu lądowego, która nie jest objęta wyłączeniem grupowym. Te dwa zestawy przepisów będą stanowić kompleksowy i aktualny zbiór przepisów dotyczących pomocy na rzecz zrównoważonego transportu lądowego. Proces przeglądu tych dwóch instrumentów jest obecnie w toku.

2.3. Polityka pomocy państwa kluczem do odporności w czasach kryzysu

Zasady pomocy państwa gwarantują, że pomoc jest ukierunkowana na zaradzenie niedoskonałościom rynku, nie prowadzi do nadmiernej rekompensaty, wypierania finansowania prywatnego ani innych rodzajów zakłóceń konkurencji na jednolitym rynku. W ostatnich latach polityka pomocy państwa pomogła gospodarce UE przetrwać kolejne kryzysy i wyjść z nich z większą odpornością.

Tymczasowe ramy pomocy państwa w sytuacjach kryzysowych i w okresie transformacji w celu wsparcia przejścia na gospodarkę neutralną emisyjnie

W 2024 r. Komisja nadal stosowała **tymczasowe kryzysowe i przejściowe ramy (TCTF)²⁶ w celu wsparcia gospodarki po agresji Rosji wobec Ukrainy** oraz dalszego wspierania sektorów kluczowych dla przejścia na gospodarkę neutralną emisyjnie.

Do końca 2025 r. będzie możliwość przyspieszenia wdrażania systemów na rzecz energii odnawialnej, magazynowania energii i obniżenia emisyjności przemysłowych procesów produkcyjnych (sekcje 2.5 i 2.6 TCTF) oraz przyjęcia środków jeszcze bardziej przyspieszających inwestycje wspierające przejście na gospodarkę o zerowej emisji netto (sekcja 2.8). Sekcje, na podstawie których państwa członkowskie mogą przyznawać ograniczone kwoty pomocy (sekcja 2.1 TCTF) i pomoc na zrekompensowanie wysokich cen energii (sekcja 2.4 TCTF) obowiązywały do 30 czerwca 2024 r. 2 maja 2024 r., po konsultacji z państwami członkowskimi, Komisja zmieniła TCTF w świetle szczególnej sytuacji przedsiębiorstw prowadzących działalność w sektorze produkcji podstawowej produktów rolnych, a także w sektorach rybołówstwa i akwakultury. Komisja przyjęła ograniczone przedłużenie – do 31 grudnia 2024 r. – okresu obowiązywania przepisów umożliwiających państwom członkowskim dalsze przyznawanie ograniczonych kwot pomocy (sekcja 2.1 TCTF) dla przedsiębiorstw w tych sektorach²⁷.

W 2024 r. Komisja przyjęła 127 decyzji (w tym 55 decyzji zmieniających) na podstawie TCTF lub w oparciu o jego zasady, zatwierdzając 77 środków krajowych zgłoszonych przez 24 państw członkowskich. Budżet całkowity, jaki państwa członkowskie zgłosiły Komisji na pokrycie takich środków pomocy państwa, wyniósł 68,03 mld EUR.

Wdrażanie Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności

W 2024 r. kontynuowano wdrażanie przez Komisję krajowych planów odbudowy i zwiększania odporności przyjętych w ramach **Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności**

²⁶ Komunikat Komisji – Tymczasowe kryzysowe i przejściowe ramy środków pomocy państwa w celu wsparcia gospodarki po agresji Rosji wobec Ukrainy, Dz.U. C 101 z 17.3.2023, s. 3.

²⁷ Komunikat Komisji – Druga zmiana w tymczasowych kryzysowych i przejściowych ramach środków pomocy państwa w celu wsparcia gospodarki po agresji Rosji wobec Ukrainy, Dz.U. C, C/2024/3113, 2.05.2024, s. 1.

(RRF)²⁸ – głównego elementu inicjatywy **NextGenerationEU**²⁹. RRF, obok polityki spójności i w uzupełnieniu do tej polityki, promuje spójność między państwami członkowskimi przez łagodzenie społecznych i gospodarczych skutków pandemii COVID-19 oraz przez wspieranie zielonej i cyfrowej transformacji. Większość środków finansowanych w ramach RRF nie stanowi pomocy państwa. Spośród tych, które kwalifikują się jako pomoc państwa, większość może być wdrażana bezpośrednio przez państwa członkowskie albo na mocy rozporządzenia w sprawie wyłączeń grupowych³⁰, albo na mocy rozporządzenia w sprawie pomocy *de minimis*³¹. Niektóre środki pomocy państwa finansowane z RRF należy jednak zgłaszać Komisji do uprzedniego zatwierdzenia. W 2024 r. Komisja przyjęła ponad 40 decyzji w sprawie pomocy państwa zezwalających na środki finansowane w ramach RRF. Niektóre z tych decyzji dotyczyły ważnych projektów stanowiących przedmiot wspólnego europejskiego zainteresowania (projektów IPCEI), ponieważ w niektórych przypadkach do współfinansowania takich projektów wykorzystano środki z RRF.

3. Skuteczne egzekwowanie reguł konkurencji przyczyniło się do zielonej i cyfrowej transformacji UE oraz do wzmocnienia jednolitego rynku

Egzekwowanie reguł konkurencji pomaga w usuwaniu barier wejścia na jednolity rynek i barier utrudniających ekspansję na jednolitym rynku. W gospodarce rynkowej nie może być mowy o konkurencyjności bez efektywnej konkurencji. Dzięki poprawie funkcjonowania rynków i zachowaniu dyscypliny rynkowej reguły konkurencji prowadzą do zwiększenia liczby innowacji, inwestycji i bardziej zróżnicowanych łańcuchów dostaw. To z kolei przyczynia się do cyfrowej i zielonej transformacji oraz budowania odporności gospodarki UE, a także wspiera politykę przemysłową UE.

3.1. Utrzymanie uczciwych i kontestowalnych rynków oraz wzmocnienie jednolitego rynku

Egzekwowanie przepisów antymonopolowych

Jeżeli chodzi o ochronę konkurencji, w 2024 r. Komisja kontynuowała postępowanie w kilku sprawach na rynkach cyfrowych przeciwko dużym przedsiębiorstwom cyfrowym i tym samym zapewniła, aby przedsiębiorstwa te nie nadużywały swojej pozycji rynkowej. Rynki cyfrowe mają szczególne cechy i stwarzają konkretne wyzwania ze względu na dominujące modele biznesowe i typową dynamikę rynku. Na przykład przedsiębiorstwa mogą nabywać dane lub technologie w celu zwiększenia barier wejścia na rynek lub wykorzystywania danych konkurentów do własnych potrzeb (np. platformy z podwójną funkcją, a pośrednika, a także konkurenta).

²⁸ Zob.: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/IP_22_3131 oraz https://ec.europa.eu/economy_finance/recovery-and-resilience-scoreboard/index.html?lang=pl.

²⁹ https://next-generation-eu.europa.eu/index_pl

³⁰ Przede wszystkim rozporządzenie Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu, Dz.U. L 187 z 26.6.2014, s. 1, ostatnio zmienione rozporządzeniem Komisji (UE) 2021/1237, Dz.U. L 270 z 29.7.2021, s. 1.

³¹ Przede wszystkim rozporządzenie Komisji (UE) 2023/2831 z dnia 13 grudnia 2023 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy *de minimis*, Dz.U. L 2023/2831 z 15.12.2023, s. 1.

W marcu 2024 r. Komisja nałożyła na *Apple* grzywnę w wysokości ponad 1,8 mld EUR za nadużywanie pozycji dominującej na rynku dystrybucji aplikacji do strumieniowego przesyłania muzyki wśród użytkowników iPhone'ów i iPadów (użytkownicy iOS) za pośrednictwem sklepu App Store³². W szczególności Komisja stwierdziła, że przedsiębiorstwo *Apple* stosowało ograniczenia wobec twórców aplikacji, uniemożliwiając im informowanie użytkowników iOS o alternatywnych i tańszych możliwościach subskrypcji muzyki istniejących poza aplikacją (przepisy antysteringowe).

W listopadzie 2024 r. Komisja nałożyła na przedsiębiorstwo *Meta* grzywnę w wysokości 797,72 mln EUR za nadużywanie pozycji dominującej³³. Głównym produktem *Meta* jest osobista sieć społecznościowa Facebook. Ponadto Facebook oferuje „Facebook Marketplace” – internetową usługę reklamową, w ramach której użytkownicy mogą kupować i sprzedawać towary. Komisja stwierdziła, że przedsiębiorstwo *Meta* naruszyło unijne przepisy antymonopolowe, łącząc Facebook Marketplace ze swoją osobistą siecią społecznościową Facebook. Ponieważ wszyscy użytkownicy Facebooka mają dostęp do Facebook Marketplace i korzystają z niego niezależnie od tego, czy chcą, czy nie, Facebook Marketplace zyskuje znaczną przewagę, której konkurenci nie są w stanie nadrobić. Ponadto Facebook jednostronnie narzuca innym reklamodawcom nieuczciwe warunki wymiany handlowej na platformach *Meta*, w szczególności na Facebooku i Instagramie. Pozwala to *Meta* wykorzystywać dane związane z reklamami wygenerowanymi przez innych reklamodawców wyłącznie z korzyścią dla Facebook Marketplace.

W czerwcu 2024 r. Komisja poinformowała *Microsoft* o swojej wstępnej opinii, że przedsiębiorstwo to naruszyło art. 102 TFUE, ponieważ powiązało swoje produkty w zakresie komunikacji i współpracy ze swoimi popularnymi aplikacjami w zakresie produktywności zawartymi w zestawach dla przedsiębiorstw Office 365 i Microsoft 365³⁴.

Oprócz dochodzeń w sprawie zachowań rynkowych dużych przedsiębiorstw cyfrowych Komisja podjęła działania przeciwko praktykom antykonkurencyjnym w wielu innych sektorach, na przykład w sektorze telefonów komórkowych i przemyśle odzieżowym.

W listopadzie 2024 r. Komisja wszczęła formalne postępowanie wyjaśniające, aby ustalić, czy przedsiębiorstwo *Corning* – główny producent szkła odpornego na uszkodzenia do przenośnych urządzeń elektronicznych – nadużywało swojej pozycji dominującej na światowym rynku takich urządzeń³⁵. Komisja bada, czy przedsiębiorstwo *Corning* zawarło antykonkurencyjne porozumienia o wyłączności dostaw z producentami telefonów komórkowych oraz z przedsiębiorstwami, które przetwarzają surowe szkło do ich produkcji. Komisja jest zaniepokojona faktem, że porozumienia, które przedsiębiorstwo *Corning* zawarło z producentami telefonów komórkowych i przetwórcami szkła surowego, mogły wykluczyć konkurentów z dużych segmentów rynku, doprowadzając tym samym do ograniczenia klientom wyboru, podniesienia cen i wstrzymywania innowacji, co działało na szkodę konsumentów.

³² Sprawa AT.40437 – *Apple* – App Store Practices (music streaming).

³³ Sprawa AT.40684 – Facebook Marketplace.

³⁴ Sprawa AT.40721 – Microsoft Teams i sprawa AT.40873 – Microsoft Teams II.

³⁵ Sprawa AT.40728 – *Corning*.

W listopadzie 2024 r. Komisja nałożyła grzywnę na dom mody *Pierre Cardin* i jego największego licencjobiorcę *Ahlers* w wysokości 5,7 mln EUR za naruszenie unijnego prawa konkurencji³⁶. Komisja stwierdziła, że przedsiębiorstwa *Pierre Cardin* i *Ahlers* naruszyły art. 101 TFUE przez ograniczenie biernej sprzedaży produktów licencjonowanych przez *Pierre Cardin* w UE oraz poprzez ograniczenie grona klientów, którym można sprzedawać takie produkty. W efekcie działań *Pierre Cardin* i *Ahlers* konsumenci nie mogli poszukiwać lepszych ofert i korzystać z większego wyboru, co doprowadziło do bezprawnego rozdrobnienia jednolitego rynku.

W 2024 r. Komisja kontynuowała postępowanie wyjaśniające w sprawie sektora spożywczego, który ma kluczowe znaczenie dla obywateli UE. Problem rosnących cen artykułów spożywczych – nasilony przez inflację – w istotny sposób przyczynia się do wzrostu kosztów utrzymania w UE.

W maju 2024 r. Komisja nałożyła na *Mondelez* grzywnę w wysokości 337,5 mln EUR za utrudnianie transgranicznego handlu czekoladą, herbatnikami i wyrobami kawowymi³⁷. Przedsiębiorstwo *Mondelez* zawarło 22 porozumienia, naruszając art. 101 TFUE, a także nadużyło swojej pozycji dominującej, naruszając art. 102 TFUE.

W styczniu 2024 r. Komisja przyjęła pisemne zgłoszenie zastrzeżeń dotyczące domniemanego norweskiego kartelu łososiowego³⁸. Norwegia odpowiada za ponad połowę światowej produkcji hodowanego łosia atlantyckiego, a przedsiębiorstwa z UE są jej głównymi klientami. Komisja podejrzewa, że *norwescy producenci łosia* mogli naruszyć unijne przepisy antymonopolowe poprzez zmywy mające na celu zakłócenie konkurencji na unijnym rynku sprzedaży kasowej norweskiego hodowanego łosia atlantyckiego.

Ponadto Komisja kontynuowała wysiłki na rzecz utrzymania przystępnych cen produktów farmaceutycznych dla wszystkich. Dzięki zachowaniu i poszerzeniu wyboru leczenia oraz stymulowaniu innowacji prowadzących do opracowania nowych i lepszych leków egzekwowanie przez Komisję reguł konkurencji przyniosło korzyści dla krajowych systemów opieki zdrowotnej, aptek, pacjentów i ostatecznie, ogólnie dla konsumentów.

W tym celu w lipcu 2024 r. Komisja podjęła prawnie wiążące zobowiązania zaproponowane przez *Vifor* w celu rozwiązania problemu domniemanego dyskredytowania jednego ze swoich najbliższych konkurentów w zakresie dożylnego leczenia żelaza w UE, *Pharmacosmos*, producenta leku *Monofer*³⁹. Przedsiębiorstwo *Vifor* zobowiązało się do przeprowadzenia kompleksowej i wielokanałowej kampanii komunikacyjnej mającej na celu skorygowanie i usunięcie skutków potencjalnie wprowadzających w błąd, wcześniej rozpowszechnianych przekazów w odniesieniu do bezpieczeństwa leku *Monofer*. Przedsiębiorstwo *Vifor* zobowiązało się również nie angażować się w zewnętrzną komunikację promocyjną i medyczną dyskredytującą bezpieczeństwo leku *Monofer* przez okres 10 lat.

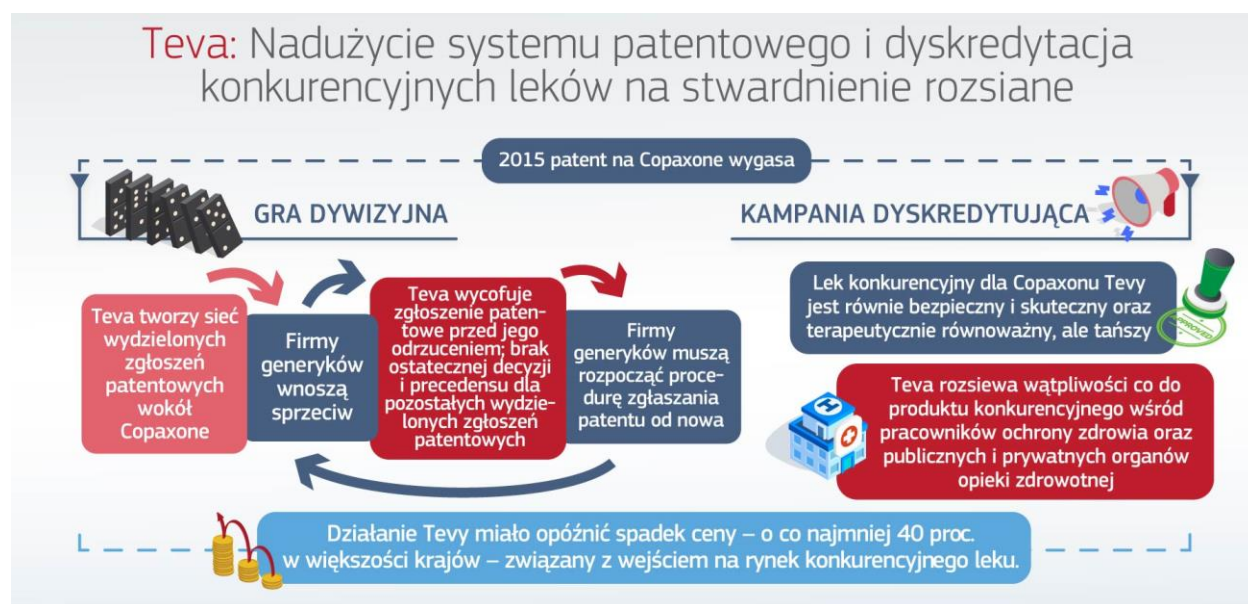
³⁶ Sprawa AT.40642 – *Pierre Cardin/Ahlers*.

³⁷ Sprawa AT.40632 – *Mondelez* – ograniczenia w handlu.

³⁸ Sprawa AT.40606 – Hodowlany łosoś atlantycki.

³⁹ Sprawa AT.40577 – *Vifor* – Produkty dożylnie zawierające żelazo.

W październiku 2024 r. Komisja nałożyła na światowe przedsiębiorstwo farmaceutyczne *Teva* grzywnę w wysokości 462,6 mln EUR za nadużywanie pozycji dominującej poprzez opóźnienie działań konkurencji w odniesieniu do Copaxone (octan glatirameru), odnoszącego sukces na rynku leku przedsiębiorstwa do stosowania w leczeniu stwardnienia rozsianego⁴⁰. Przedsiębiorstwo Teva posiadało patent podstawowy na octan glatirameru do 2015 r. Komisja stwierdziła, że przedsiębiorstwo Teva sztucznie rozszerzyło ochronę patentową octanu glatirameru, tworząc sieć patentów dodatkowych dotyczących procesu produkcji i systemu dawkowania, a następnie egzekwując je od konkurentów, co prowadzi do wydłużenia postępowań prawnych i utrudnia wejście na rynek konkurencyjnych leków. Ponadto przedsiębiorstwo Teva systematycznie rozpowszechniało wprowadzające w błąd informacje na temat bezpieczeństwa, skuteczności i równoważności terapeutycznej konkurencyjnego dla Copaxone produktu, aby utrudnić wejście konkurującego produktu na rynek i jego stosowanie. Przedsiębiorstwo Teva nadużywało swojej pozycji dominującej na rynkach octanu glatirameru w Belgii, Czechach, Niemczech, we Włoszech, w Niderlandach, Polsce i Hiszpanii. Poważne skutki antykonkurencyjnego zachowania przedsiębiorstwa Teva potwierdza fakt, że po wprowadzeniu produktu konkurencyjnego na rynek ceny katalogowe octanu glatirameru spadły nawet o 80 %.

Źródło: Komisja Europejska.

Rozporządzenie nr 1/2003 uprawnia Komisję do przeprowadzania niezapowiedzianych kontroli w pomieszczeniach przedsiębiorstw podejrzanych o naruszenie unijnych reguł konkurencji. W 2024 r. Komisja przeprowadziła niezapowiedziane kontrole w kilku sektorach, na przykład w sektorach opon (dwukrotnie)⁴¹, budowy centrów danych⁴² i usług finansowych⁴³. W czerwcu

⁴⁰ Sprawa AT.40588 – TEVA – Copaxone.

⁴¹ Zob.: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/pl/ip_24_561 oraz https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/pl/ip_24_3365.

⁴² Zob.: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/pl/ip_24_5926

2024 r. Komisja nałożyła na *International Flavors & Fragrances Inc.* oraz *International Flavors & Fragrances IFF France SAS* grzywnę w wysokości 15,9 mln EUR za utrudnienie postępowania wyjaśniającego Komisji przez usunięcie danych z telefonu komórkowego podczas kontroli⁴⁴.

W 2024 r. Trybunał Sprawiedliwości i Sąd wydały kilka ważnych wyroków dotyczących działań Komisji w zakresie egzekwowania przepisów antymonopolowych, potwierdzając niektóre z najważniejszych decyzji, które Komisja przyjęła w ostatnich latach:

Sąd w dużej mierze utrzymał w mocy grzywnę nałożoną na Qualcomm przez Komisję

W 2019 r. Komisja przyjęła decyzję, w której stwierdziła, że *Qualcomm*, przedsiębiorstwo prowadzące działalność w zakresie produkcji chipów, nadużyło swojej pozycji dominującej, dostarczając chipy Universal Mobile Telecommunications System (UMTS) dwóm ze swoich kluczowych klientów, Huawei i ZTE, poniżej kosztów, w celu wyeliminowania swojego konkurenta Icery. Komisja zdefiniowała rynek właściwy jako rynek samodzielnych i zintegrowanych chipów pasma podstawowego kompatybilnych z technologią UMTS. Komisja stwierdziła, że przedsiębiorstwo *Qualcomm* zajmowało na tym rynku pozycję dominującą o zasięgu światowym co najmniej w okresie od 1 stycznia 2009 r. do 31 grudnia 2011 r., i nałożyła na nie grzywnę w wysokości 242 042 000 EUR. W swoim odwołaniu *Qualcomm* zwróciło się do Sądu o stwierdzenie nieważności decyzji Komisji w całości lub o znaczne obniżenie kwoty grzywny. W wyroku z dnia 18 września 2024 r. Sąd oddalił odwołanie *Qualcomm*, z wyjątkiem zarzutu dotyczącego obliczenia wysokości grzywny. Trybunał stwierdził, że Komisja bez uzasadnienia odeszła od metodyki określonej w wytycznych w sprawie ustalania grzywien z 2006 r. W związku z tym Sąd obniżył grzywnę nałożoną na *Qualcomm* do 238 732 659 EUR⁴⁵.

Trybunał Sprawiedliwości podtrzymał decyzję Komisji w sprawie Google Shopping

W decyzji z 2017 r. Komisja stwierdziła, że *Google* na stronach wyników ogólnego wyszukiwania swoich priorytetowo traktował wyniki swojej własnej porównywarki produktów w stosunku do wyników konkurencyjnych porównywarek produktów. *Google* faworyzował własne wyniki, umieszczając je na pierwszym miejscu w „ramkach” wraz z towarzyszącymi obrazami i informacjami tekstowymi. Natomiast wyniki wyszukiwania konkurencyjnych porównywarek przedstawiano jako proste wyniki ogólne wyświetlane w formie niebieskich linków. *Google* dopuszczał się takich zachowań w 13 krajach Europejskiego Obszaru Gospodarczego. Komisja stwierdziła, że *Google* nadużyło swojej pozycji dominującej, angażując się w zachowania wykluczające na rynkach ogólnych wyszukiwań w internecie i wyspecjalizowanego wyszukiwania produktów, i nałożyła grzywnę w wysokości 2 424 495 000 EUR. *Google* i jej spółka dominująca *Alphabet* odwołały się od decyzji Komisji do Sądu. Wyrokiem z listopada 2021 r. Sąd w dużej mierze oddalił odwołanie i podtrzymał grzywnę. W następstwie odwołania wniesionego przez spółki *Google* i *Alphabet* od tego wyroku Trybunał Sprawiedliwości podtrzymał również decyzję Komisji⁴⁶. Trybunał Sprawiedliwości stwierdził, że co do zasady okoliczność, w której przedsiębiorstwo dominujące traktuje swoje produkty lub usługi w sposób bardziej korzystny niż produkty lub usługi swoich konkurentów, nie stanowi sama w sobie nadużycia. Trybunał Sprawiedliwości stwierdził jednak, że ze względu na cechy rynku i wyżej wymienione szczególne okoliczności zachowanie *Google* było dyskryminujące i nie wchodziło w zakres konkurencji pozacenowej. Trybunał Sprawiedliwości utrzymał w mocy grzywnę nałożoną przez Komisję.

⁴³ Zob.: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/pl/ip_24_4832

⁴⁴ Sprawa AT.40882 – IFF – Usunięcie danych.

⁴⁵ Wyrok Sądu z dnia 18 września 2024 r. w sprawie T-671/19, *Qualcomm/Komisja*.

⁴⁶ Wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 10 września 2024 r. w sprawie C-48/22 P, *Google i Alphabet/Komisja (Google Shopping)*, ECLI:EU:C:2024:726.

Sąd stwierdził nieważność decyzji Komisji w sprawie Google AdSense

18 września 2024 r. Sąd stwierdził nieważność decyzji Komisji w sprawie *Google AdSense*⁴⁷. Komisja stwierdziła w swojej decyzji, że Google nadużył swojej pozycji dominującej przez zastosowanie klauzuli wyłączności, klauzuli pozycjonowania i klauzuli uprzedniego zezwolenia w umowie o świadczenie usług, którą Google wykorzystywał w odniesieniu do swojej platformy reklamowej AdSense, w celu ograniczenia lub zakazania wyświetlania reklam pochodzących z konkurencyjnych usług. Następnie Google usunął lub zmienił sporne klauzule. Chociaż Sąd podtrzymał większość ustaleń Komisji, stwierdził nieważność decyzji Komisji o nałożeniu na Google grzywny w wysokości prawie 1,5 mld EUR, ponieważ Komisja nie uwzględniła wszystkich istotnych okoliczności przy ocenie zakresu i czasu obowiązywania trzech klauzul. Sąd doszedł zatem do wniosku, że Komisja nie wykazała, iż każda z klauzul stanowiła odrębne nadużycie pozycji dominującej i że łącznie stanowiły one jednolite i ciągłe naruszenie art. 102 TFUE.

Kontrola połączeń

W 2024 r. Komisja nadal egzekwowała swoje przepisy dotyczące kontroli połączeń, aby chronić przedsiębiorstwa i konsumentów przed wzrostem cen, a także przed pogorszeniem się innych ważnych parametrów konkurencji, takich jak jakość, wybór i innowacje w wielu ważnych obszarach gospodarki UE. Kontrola połączeń przedsiębiorstw zapobiega tworzeniu nadmiernej siły rynkowej, zamykaniu dostępu do rynku i eliminowaniu podmiotów wchodzących na rynek i jednocześnie wspiera priorytety Komisji.

W 2024 r. aktywność Komisji w obszarze kontroli połączeń utrzymywała się na wysokim poziomie. Komisja przyjęła 398 decyzji dotyczących połączeń w różnych sektorach, w porównaniu z 333 w 2023 r. Zdecydowaną większość koncentracji (351) zatwierdzono w ramach procedury uproszczonej. Komisja przeprowadziła interwencje⁴⁸ w odniesieniu do 10 proponowanych przejęć – 8 z nich zostało warunkowo zatwierdzonych. W 2024 r. nie wprowadzono zakazu, ale strony zrezygnowały z dwóch zgłoszonych połączeń i wycofały je na drugim etapie⁴⁹. Poniżej podano sprawy, w wyniku których wydano decyzję w sprawie rozliczenia podlegającego zobowiązaniom, poczynąwszy od trzech spraw zakończonych po przeprowadzeniu szczegółowych dochodzeń.

W lutym 2024 r. Komisja zatwierdziła proponowane przejęcie *Asiana Airlines* przez *Korean Air*, z zastrzeżeniem spełnienia określonych warunków⁵⁰. Komisja była zaniepokojona faktem, że transakcja mogłaby zaszkodzić konkurencji na rynkach usług lotniczego transportu towarowego między UE a Koreą Południową oraz usług pasażerskiego transportu lotniczego na czterech trasach między Seulem a niektórymi miejscami docelowymi w UE. Aby rozwiązać obawy Komisji dotyczące konkurencji, *Korean Air* zaoferowało zbycie działalności *Asiana* w zakresie przewozów towarowych

⁴⁷ Wyrok Sądu z dnia 18 września 2024 r. w sprawie T-334/19, Google i Alphabet/Komisja (Google AdSense for Search), ECLI:EU:T:2024:634.

⁴⁸ Interwencje w sprawach dotyczących połączeń obejmują decyzje o zakazie, połączenia zatwierdzone z zastrzeżeniem środków zaradczych, a także wycofania na drugim etapie.

⁴⁹ Sprawa M.10920 – Amazon/iRobot i sprawa M.11109 – IAG/AIR EUROPA.

⁵⁰ Sprawa M.10149 – Korean Airlines/Asiana Airlines.

na skalę światową oraz udostępnienie konkurującemu przewoźnikowi lotniczemu T'Way niezbędnych aktywów, aby umożliwić mu rozpoczęcie operacji lotniczych na czterech pokrywających się trasach.

W lipcu 2024 r. Komisja zatwierdziła proponowane przejęcie wspólnej kontroli nad *ITA* przez *Lufthansę* i włoskie Ministerstwo Gospodarki i Finansów (MEF), z zastrzeżeniem spełnienia określonych warunków⁵¹. Aby rozwiązać obawy Komisji dotyczące konkurencji, Lufthansa i MEF zaproponowały (i) udostępnienie jednemu lub dwóm konkurencyjnym przedsiębiorstwom lotniczym niezbędnych aktywów, aby umożliwić im rozpoczęcie lotów bez międzylądowań między Rzymem lub Mediolanem a niektórymi portami lotniczymi w Europie Środkowej, a także zapewnienie, aby jeden z tych przewoźników lotniczych miał dostęp do krajowej sieci *ITA* w celu oferowania pośrednich połączeń między niektórymi portami lotniczymi w Europie Środkowej a niektórymi włoskimi miastami innymi niż Rzym i Mediolan, (ii) zawieranie umów z konkurentami w celu zwiększenia ich konkurencyjności na przedmiotowych trasach długodystansowych, na przykład przez porozumienia o wzajemnym honorowaniu dokumentów przewozowych lub zamiany przydziałów czasu na start lub lądowanie, oraz (iii) przeniesienie przydziałów czasu na start i lądowanie w porcie lotniczym Linate (Mediolan) beneficjentom środka zaradczego na trasach krótkodystansowych łączących Włochy z krajami w środkowej Europie.

W lutym 2024 r. Komisja zatwierdziła proponowane utworzenie w Hiszpanii spółki *joint venture* między *Orange* a *MásMóvil*, z zastrzeżeniem spełnienia określonych warunków⁵². Przedsiębiorstwa zaproponowały zbycie widma ruchomego posiadanego przez *MásMóvil* na rzecz konkurenta *Digi* w trzech pasmach częstotliwości (dwa pasma średniej częstotliwości i jedno pasmo wysokiej częstotliwości). Pomoże to *Digi* zbudować własną sieć i zapewnić silną presję konkurencyjną na spółkę *joint venture*. Ponadto przedsiębiorstwa zawrą opcjonalną krajową umowę roamingową. *Digi* może wówczas zdecydować, czy przedsiębiorstwo chce skorzystać z opcjonalnej umowy roamingowej.

⁵¹ Sprawa M.11071 – Deutsche Lufthansa/MEF/ITA.

⁵² Sprawa M.10896 – Orange/MásMóvil/JV.

Źródło: Komisja Europejska.

Pięć spraw zostało zakończonych po wstępnym dochodzeniu, w którym Komisja uzależniła swoją decyzję w sprawie rozliczenia od zobowiązań stron zgłaszających. W lutym 2024 r. Komisja warunkowo zatwierdziła proponowane przejęcie *Bolloré Logistics* przez *CMA CGM*⁵³. Oba przedsiębiorstwa odgrywają istotną rolę w globalnych sektorach logistyki i transportu. Strony zaproponowały zbycie całej działalności *Bolloré Logistics* na Gwadelupie, Martynice, Saint-Martin i w Gujanie Francuskiej, a także szeregu aktywów we Francji kontynentalnej związanych ze zbywaną działalnością. Środki te zostały opracowane w celu rozwiązania problemów w zakresie konkurencji związanych przede wszystkim z rynkiem logistyki we francuskich terytoriach zamorskich i we Francji kontynentalnej.

W czerwcu 2024 r., po przeprowadzeniu pierwszego etapu postępowania wyjaśniającego, Komisja zatwierdziła proponowane przejęcie przez *Cooper* europejskiej działalności w zakresie produktów leczniczych bez recepty *Viatrix*⁵⁴, z zastrzeżeniem określonych warunków. W celu uwzględnienia zastrzeżeń Komisji dotyczących konkurencji, strony zobowiązały się do zbycia praw, tytułu prawnego i udziałów związanych z lekiem przeciwciepłotnym dla niemowląt *Bebegel*, a także tych dotyczących produktu *Otowaxol* do usuwania woskowiny z uszu. Komisja stwierdziła, że zbycie w pełni uwzględnia zastrzeżenia dotyczące konkurencji, stwarzając nowym konkurentom możliwość wejścia na rynki tych produktów i ekspansji na tych rynkach jako rentowni konkurenci.

⁵³ Sprawa M.11143 – *Bolloré Logistics/CMA CGM*.

⁵⁴ Sprawa M.11383 – *Viatrix/Cooper*.

W sierpniu 2024 r. Komisja warunkowo zatwierdziła przejęcie *Viterra* przez *Bunge*⁵⁵. Oba przedsiębiorstwa są globalnymi przedsiębiorstwami rolno-spożywczymi prowadzącymi działalność w całym łańcuchu wartości w rolnictwie, począwszy od produkcji upraw na wyższym szczeblu, aż po dostawę żywności, pasz i paliw na dalszych etapach łańcucha dostaw. W toku postępowania Komisja ustaliła, że Bunge i Viterra wywierają znaczącą pozycję rynkową na rolników wyższego szczebla, a także na klientów w całym łańcuchu wartości nasion rzepaku i nasion słonecznika w Europie Środkowej. Zgoda Komisji jest uzależniona od zbycia aktywów i personelu Viterra związanych z tworzeniem, przetwarzaniem i rafinacją na Węgrzech i w Polsce.

W październiku 2024 r. Komisja warunkowo zatwierdziła przejęcie *Courir* przez *JD Sports*⁵⁶. Oba przedsiębiorstwa to sprzedawcy detaliczni artykułów sportowych różnych marek, w szczególności sprzedawcy detaliczni rekreacyjnego obuwia sportowego i rekreacyjnej odzieży sportowej w kilku państwach EOG. Komisja stwierdziła, że połączenie doprowadziłoby do powstania wysokich łącznych udziałów w kilku rynkach lokalnych we Francji i w Portugalii, co doprowadziłoby do zmniejszenia konkurencji, podwyższenia cen i ograniczenia wyboru dla konsumentów na tych rynkach lokalnych. Zgoda Komisji była uzależniona od zbycia wszystkich sklepów Courir w Portugalii i kilku sklepów na niektórych rynkach lokalnych we Francji na rzecz Snipes, bezpośredniego konkurenta stron.

W październiku 2024 r. Komisja zatwierdziła przejęcie *EQOS* przez *Eiffage*, z zastrzeżeniem spełnienia określonych warunków⁵⁷. EQOS i Eiffage, z siedzibami głównymi odpowiednio w Niemczech i we Francji, prowadzą działalność w zakresie instalacji i utrzymania sieci trakcyjnych dla dalekobieżnych linii kolejowych, w tym w Belgii. Komisja stwierdziła, że połączenie doprowadziłoby do zwiększenia cen, spadku jakości i ograniczenia innowacyjności, ze szkodą dla zarządzania infrastrukturą kolejową w Belgii, a ostatecznie dla konsumentów. Decyzja jest uzależniona od zbycia spółki EQOS Belgium. Dzięki temu niezależny podmiot będzie mógł wywierać nową presję konkurencyjną na rynku. W grudniu 2024 r. Komisja zatwierdziła Stadsbader, belgijską spółkę prowadzącą działalność w sektorze infrastruktury kolejowej, jako nabywcę EQOS Belgium.

Sąd podtrzymał decyzję Komisji zezwalającą na przejęcie przez Vodafone działalności telekomunikacyjnej Liberty Global w Niemczech, Czechach, na Węgrzech i w Rumunii

W lipcu 2019 r. Komisja zatwierdziła przejęcie *Liberty Global* przez *Vodafone*, z zastrzeżeniem zobowiązań. W Niemczech transakcja polegała na przejściu wyłącznej kontroli nad *Unitymedia*, spółką świadczącą usługi w zakresie telewizji i internetu szerokopasmowego. Trzy niemieckie przedsiębiorstwa – *Deutsche Telekom*, *Tele Columbus* i *NetCologne* – odwołały się od decyzji Komisji. Sąd oddalił odwołanie. W swojej decyzji Komisja stwierdziła, że przed transakcją łączące się przedsiębiorstwa nie były ani rzeczywistymi, ani potencjalnymi konkurentami na rynku świadczenia detalicznych usług transmisji sygnału telewizyjnego w Niemczech. Sąd potwierdził to ustalenie, w związku z czym Komisja mogła zasadnie stwierdzić, że nie ma znaczącej przeszkody dla efektywnej konkurencji w wyniku koncentracji.

⁵⁵ Sprawa M.11204, Bunge/Viterra.

⁵⁶ Sprawa M.11159 – Jd Sports/Groupe Courir.

⁵⁷ Sprawa M.11577, Eiffage/Eqos.

Trybunał Sprawiedliwości stwierdził nieważność decyzji Komisji w sprawie Illumina/GRAIL

Uchylając wyrok Sądu, Trybunał Sprawiedliwości stwierdził nieważność – w wyroku z dnia 3 września 2024 r.⁵⁸ – decyzji Komisji⁵⁹ o zbadaniu przejęcia GRAIL przez przedsiębiorstwo Illumina na podstawie art. 22 ust. 3 rozporządzenia UE w sprawie kontroli łączenia przedsiębiorstw (EUMR)⁶⁰. W myśl zasady dobrej administracji Komisja wycofała następnie wszystkie decyzje przyjęte przy założeniu, że jest organem właściwym do zbadania połączenia Illumina/GRAIL⁶¹. We wrześniu 2022 r. Komisja zablokowała proponowaną transakcję ze względu na obawy, że wywoła ona znaczące skutki antykonkurencyjne, stworzy przeszkody dla innowacji i ograniczy wybór na rynku testów do wczesnego wykrywania nowotworów na bazie krwi.

Trybunał Sprawiedliwości orzekł, że „Komisja nie jest uprawniona do zachęcania do odesłania do niej przez krajowe organy ochrony konkurencji planów koncentracji niemających wymiaru europejskiego lub do wyrażania zgody na to odesłanie, jeżeli owe organy nie są właściwe do zbadania tych planów na mocy własnego ustawodawstwa krajowego”.

Zgodnie z wyrokiem Komisja wycofała swoje wytyczne z 2021 r. dotyczące art. 22 rozporządzenia UE w sprawie kontroli łączenia przedsiębiorstw, w których zachęcała państwa członkowskie do przekazywania niektórych rodzajów spraw, nawet jeżeli nie spełniały one progów obrotu stanowiących podstawę unijnej kontroli połączeń. Ponadto Komisja stwierdziła, że będzie nadal akceptować odesłania dokonane na podstawie art. 22 rozporządzenia w sprawie kontroli łączenia przedsiębiorstw przez państwa członkowskie tylko wtedy, gdy są one właściwe do zbadania koncentracji zgodnie z ich przepisami krajowymi lub w ogóle nie dysponują systemem kontroli połączeń. Komisja stwierdziła również, że rozważy dalsze kroki w celu zapewnienia możliwości rozpatrywania spraw, w których proponowane połączenie mogłoby mieć negatywny wpływ na konkurencję w UE, ale nie osiągnęło progów powodujących obowiązek zgłoszenia określonych w rozporządzeniu UE w sprawie kontroli łączenia przedsiębiorstw⁶².

Kontrola pomocy państwa

Inwestycje w infrastrukturę cyfrową, technologie i usługi cyfrowe są kluczowymi czynnikami wzrostu gospodarczego, nie tylko w sektorze cyfrowym, ale w całej gospodarce. Takie inwestycje są niezbędne do osiągnięcia celów polityki określonych w programie polityki „Droga ku cyfrowej dekadzie”⁶³. Wsparcie ze strony państwa dla ryzykownych inwestycji w sferze cyfrowej może być

⁵⁸ Wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 3 września 2024 r. w sprawach połączonych C-611/22 P i C-625/22, Illumina i Grail/Komisja, ECLI:EU:C:2024:677.

⁵⁹ W marcu 2021 r. francuski organ ds. konkurencji zwrócił się do Komisji o zbadanie planowanego przejęcia przedsiębiorstwa GRAIL przez Illumina na podstawie art. 22 rozporządzenia w sprawie kontroli łączenia przedsiębiorstw. 19 kwietnia 2022 r. Komisja przyjęła wniosek o odesłanie sprawy na podstawie art. 22. Do wniosku o odesłanie przyłączyły się następnie krajowe organy ochrony konkurencji w Niemczech, Belgii, Grecji, Islandii i Norwegii.

⁶⁰ Sprawa M.10188 – Illumina/GRAIL.

⁶¹ Mianowicie: (i) decyzja przyjęta w dniu 22 lipca 2021 r. o wszczęciu drugiego etapu postępowania wyjaśniającego dotyczącego planowanego nabycia GRAIL przez spółkę Illumina (M.10188), (ii) decyzja przyjęta w dniu 6 września 2022 r. zakazująca nabycia GRAIL przez Illumina (M.10188), (iii) dwie decyzje dotyczące środków tymczasowych przyjęte 29 października 2021 r. (M.10493) i 28 października 2022 r. (M.10938), (iv) decyzja przyjęta w dniu 12 października 2023 r. nakazująca wprowadzenie środków naprawczych zobowiązujących Illumina do wycofania się z nabycia GRAIL (M.10939), oraz (v) decyzja przyjęta 12 lipca 2023 r. w sprawie nałożenia na spółki Illumina i GRAIL grzywny za przeprowadzenie ich połączenia przed uzyskaniem zgody Komisji (M.10483).

⁶² Oświadczenie wiceprzewodniczącej wykonawczej Margrethe Vestager z dnia 3.09.2024 r. https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/statement_24_4525.

⁶³ Decyzja Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/2481 z dnia 14 grudnia 2022 r. ustanawiająca program polityki „Droga ku cyfrowej dekadzie” do 2030 r.

konieczne, aby zaradzić niedoskonałościom rynku (tj. gdy poleganie wyłącznie na inicjatywach prywatnych skutkowałoby zbyt niskim poziomem inwestycji ze społecznego punktu widzenia).

W kwietniu 2024 r. Komisja zatwierdziła plany Słowacji dotyczące zrekompensowania operatorowi sieci naziemnej telewizji cyfrowej (NTC) Towercom kosztów bezpośrednich poniesionych w związku z uwolnieniem pasma 700 MHz⁶⁴. Towercom otrzyma rekompensatę w wysokości 11,7 mln EUR. Jest to następstwem decyzji Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie uwolnienia pasma 700 MHz na potrzeby łączności ruchomej do czerwca 2020 r.⁶⁵ i umożliwienia uzyskania odpowiedniej rekompensaty przez operatorów NTC zgodnie z zasadami pomocy państwa.

W maju 2024 r. Komisja zatwierdziła włoski środek pomocy o wartości 2 mld EUR w celu wsparcia firmy *STMicroelectronics* w budowie i eksploatacji zintegrowanego zakładu produkcji czipów do urządzeń na bazie węgla krzemu w Katanii na Sycylii⁶⁶. Projekt opiera się na technologiach, które zostały i zostaną opracowane w ramach ważnych projektów stanowiących przedmiot wspólnego europejskiego zainteresowania (projektów IPCEI) na rzecz badań naukowych i innowacji w dziedzinie mikroelektroniki⁶⁷. Środek ten zwiększy bezpieczeństwo dostaw, odporność i suwerenność cyfrową UE w zakresie technologii półprzewodnikowych, zgodnie z celami określonymi w komunikacie dotyczącym europejskiego aktu w sprawie czipów⁶⁸.

W niektórych przypadkach Komisja stwierdziła, że środki wsparcia nie są zgodne z unijnymi zasadami pomocy państwa.

Na przykład w 2024 r. Komisja dokonała oceny planu restrukturyzacji wdrożonego przez Rumunię w odniesieniu do *Blue Air*. Od 2019 r. rumuńskie przedsiębiorstwo lotnicze *Blue Air* znajdowało się w trudnej sytuacji finansowej. W 2020 r. Rumunia udzieliła gwarancji publicznej w celu zrekompensowania przedsiębiorstwu lotniczemu szkód bezpośrednio spowodowanych pandemią koronawirusa oraz gwarancji publicznej na pożyczkę na ratowanie. Wsparcie publiczne dla przedsiębiorstw znajdujących się w trudnej sytuacji musi być poparte realnymi planami mającymi na celu zapewnienie długoterminowej rentowności beneficjenta pomocy. W lutym 2024 r. Komisja stwierdziła, że plan restrukturyzacji wdrożony w odniesieniu do *Blue Air* nie jest zgodny z unijnymi zasadami pomocy państwa⁶⁹.

W czerwcu 2024 r. Komisja stwierdziła, że węgierski plan wsparcia budowy nowego zakładu części samochodowych w Észak Magyarországon nie jest zgodny z unijnymi zasadami pomocy państwa⁷⁰. Pomoc regionalna musi zachęcać przedsiębiorstwo do prowadzenia dodatkowej działalności na

⁶⁴ Sprawa SA.55953 – Słowacja – Rekompensata dla Towercom z tytułu kosztów wynikających z uwolnienia pasma 700 MHz.

⁶⁵ Decyzja Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/899 z dnia 17 maja 2017 r. w sprawie wykorzystywania zakresu częstotliwości 470–790 MHz w Unii, L 138/131.

⁶⁶ Sprawa SA.107594 – Włochy – Catania Campus – STMicroelectronics S.r.l.

⁶⁷ Zob.: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/pl/ip_18_6862 oraz https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/pl/ip_23_3087.

⁶⁸ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/1781 z dnia 13 września 2023 r. w sprawie ustanowienia ram dotyczących środków na rzecz wzmocnienia europejskiego ekosystemu półprzewodników oraz zmiany rozporządzenia (UE) 2021/694 (akt w sprawie czipów), Dz.U. L 229 z 18.9.2023, s. 1.

⁶⁹ Sprawa SA.62829 – Rumunia – *Blue Air*.

⁷⁰ Sprawa SA.63470 – Węgry – LIP – Regionalna pomoc inwestycyjna na rzecz Rubin NewCo 2021 Kft.

obszarze znajdującym się w niekorzystnej sytuacji i w tym przypadku wymóg ten nie został spełniony. Komisja stwierdziła, że Węgry nie udowodniły, iż pomoc miała decydujące znaczenie dla podjęcia przez beneficjenta decyzji o lokalizacji inwestycji na Węgrzech.

W kwietniu 2024 r. Komisja stwierdziła, że wsparcie inwestycyjne Czech przyznane niektórym dużym czeskim przedsiębiorstwom rolnym w latach 2017 i 2018 nie było zgodne z unijnymi zasadami pomocy państwa⁷¹. Czechy muszą odzyskać pomoc państwa niezgodną z rynkiem wewnętrznym. Pomoc została przyznana w oparciu o poprzednie rozporządzenie w sprawie wyłączeń grupowych w sektorze rolnym⁷², zgodnie z którym pomoc mogła być przyznawana wyłącznie MŚP. Władze czeskie błędnie zakwalifikowały niektórych beneficjentów jako MŚP, podczas gdy w rzeczywistości były to duże przedsiębiorstwa.

Jednym z głównych czynników napędzających konkurencyjności jest innowacyjność. Zasady pomocy państwa umożliwiają państwom członkowskim wspieranie rozwoju najnowocześniejszych technologii za pomocą finansowania publicznego. Projekty IPCEI służą temu celowi. Umożliwiają one państwom członkowskim wspólne angażowanie zasobów państwowych w strategicznych sektorach i technologiach stanowiących przedmiot wspólnego zainteresowania UE, zwłaszcza w sektorach, w których same rynki nie zapewniają pożądanych rezultatów.

Komisja ściśle współpracowała z państwami członkowskimi w ramach Wspólnego Europejskiego Forum ds. Ważnych Projektów Stanowiących Przedmiot Wspólnego Europejskiego Zainteresowania (JEF-IPCEI), aby usprawnić i przyspieszyć proces projektowania i oceny nowych projektów IPCEI⁷³.

Projekty IPCEI w dziedzinie zdrowia i produktów farmaceutycznych

W maju 2024 r. Komisja zatwierdziła pierwszy IPCEI mający na celu wsparcie badań, innowacji i pierwszych przemysłowych wdrożeń produktów opieki zdrowotnej, a także innowacyjnych procesów produkcji farmaceutyków (*IPCEI Med4Cure*⁷⁴). Ten projekt IPCEI przyczyni się do realizacji celów Europejskiej Unii Zdrowotnej poprzez zajęcie się chorobami, w przypadku których nie istnieją zadowalające środki zapobiegania lub leczenia. Zwiększy również gotowość UE na pojawiające się zagrożenia dla zdrowia. Projekt został zgłoszony wspólnie przez sześć państw członkowskich. Państwa członkowskie zapewnią do 1 mld EUR w postaci finansowania publicznego, które ma uwolnić dodatkowe 5,9 mld EUR w postaci inwestycji prywatnych. Trzydzieści przedsiębiorstw, w tym dziewięć MŚP, będzie realizować projekty w ramach projektu IPCEI Med4Cure.

⁷¹ Sprawy SA.50787 i SA.50837 – Czechy – Pomoc na restrukturyzację sadów i pomoc na budowę systemu nawadniania kropelkowego w sadach, na polach chmielu, w winnicach i szkółkach.

⁷² Rozporządzenie Komisji (UE) nr 702/2014 z dnia 25 czerwca 2014 r. uznające niektóre kategorie pomocy w sektorach rolnym i leśnym oraz na obszarach wiejskich za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, Dz.U. L 193 z 1.7.2014, s. 1.

⁷³ Zob.: https://competition-policy.ec.europa.eu/state-aid/ipcei/joint-european-forum-ipcei_pl

⁷⁴ Sprawy SA.105088 – Belgia; SA.104974 – Francja; SA.105126 – Węgry; SA.105085 – Włochy; SA.105097 – Słowacja; SA.105098 – Hiszpania, RRF – ważny projekt stanowiący przedmiot wspólnego europejskiego zainteresowania w dziedzinie zdrowia (IPCEI-Med4Cure).

Komisja zatwierdziła do 1 mld EUR pomocy państwa udzielonej przez 6 państw członkowskich na projekt **IPCEI w sektorze zdrowia (IPCEI Med4Cure)**

Pobieranie, gromadzenie i badanie zasobów biologicznych

Opracowanie lepszych modeli identyfikacji i testowania metod leczenia

Innowacyjne produkty farmaceutyczne i szczepionki

Innowacyjne procesy produkcyjne ukierunkowane na zrównoważoną wartość w obszarze zdrowia

- Realizacja **kluczowych celów UE** (tj. Europejskiej Unii Zdrowotnej, europejskiego planu walki z rakiem, europejskiej przestrzeni badawczej)
- Pobudzenie przełomowych **innowacji**
- Dodatkowe **pozytywne skutki** w całej UE
- Zapewnienie uczciwej konkurencji dzięki **proporcjonalnym wydatkom publicznym i zabezpieczeniom**

- **6 uczestniczących państw członkowskich:**
- **13 przedsiębiorstw** różnej wielkości
- **14 projektów** badawczo-rozwojowych i pierwszego zastosowania w przemyśle
- **11 partnerów stowarzyszonych**, w tym
- Około **175 partnerów pośrednich** w całej Europie
- Spodziewane uruchomienie inwestycji prywatnych o wartości **5,9 mld EUR**

Źródło: Komisja Europejska.

3.2 Wspieranie zielonej transformacji

Polityka konkurencji przyczynia się do osiągnięcia unijnych celów środowiskowych i klimatycznych, np. do obniżenia emisyjności gospodarki UE i przejścia z zanieczyszczających paliw kopalnych na paliwa alternatywne w obszarze transportu. Egzekwowanie prawa konkurencji przyczynia się do realizacji założeń Europejskiego Zielonego Ładu⁷⁵ dzięki zapewnianiu efektywności, uczciwości i innowacyjności rynków.

Egzekwowanie przepisów antymonopolowych

W 2024 r. Komisja kontynuowała walkę z antykonkurencyjnymi zachowaniami rynkowymi, które utrudniają zieloną transformację. Kluczowe znaczenie ma przejście z transportu drogowego na bardziej przyjazne dla środowiska rodzaje transportu. W szczególności transport kolejowy zmniejsza ślad węglowy. Zmiany tej nie da się osiągnąć bez skutecznych, konkurencyjnych i atrakcyjnych usług transportu kolejowego.

W październiku 2024 r. na czeskich i austriackich zasiedziały operatorów kolejowych – *České dráhy* (ČD) i *Österreichische Bundesbahnen* (ÖBB) – nałożono grzywnę w wysokości 48,7 mln EUR za naruszenie unijnych reguł konkurencji⁷⁶. ČD i ÖBB świadczą usługi kolejowego transportu pasażerskiego w Czechach i Austrii. Przedsiębiorstwa ČD i ÖBB wzięły udział w zмовie w celu

⁷⁵ Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady Europejskiej, Rady, Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów – Europejski Zielony Ład, COM(2019) 640 final.

⁷⁶ Sprawa AT.40401 – Używane tabory.

uniemożliwienia nowemu podmiotowi, RegioJet, nabycia używanych wagonów od ÖBB, co stanowiło dla RegioJet ważny czynnik konkurencyjny. Aby wykluczyć RegioJet z rynku, ČD i ÖBB wymieniały się informacjami poufnymi na temat procedur sprzedaży, ofert i stopnia zainteresowania innych oferentów, a tym samym manipulowały sprzedażą taboru kolejowego, tak aby to przedsiębiorstwo ČD mogło kupić używane wagony zamiast RegioJet.

W styczniu 2024 r. Komisja nadała prawnie wiążący charakter zobowiązaniom *Renfe*, otwierając tym samym konkurencję w obszarze internetowej sprzedaży biletów kolejowych w Hiszpanii⁷⁷. Komisja stwierdziła, że zobowiązania zaproponowane przez *Renfe* rozwiały jej wstępne obawy, że *Renfe* mogło naruszyć art. 102 TFUE, odmawiając dostarczenia wszystkich swoich danych dotyczących treści i danych w czasie rzeczywistym platformom biletowym prowadzonym przez strony trzecie. Zobowiązania *Renfe* zwiększają konkurencję w zakresie internetowej sprzedaży biletów kolejowych w Hiszpanii, przyczyniając się do bardziej przystępnych cenowo usług kolejowych i promując ekologiczne środki transportu.

Kontrola połączeń

W 2024 r. Komisja zbadała i przeanalizowała wiele połączeń i przejęć związanych z zielonymi technologiami i działaniami na rzecz zrównoważonego rozwoju w sektorach takich jak energia ze źródeł odnawialnych⁷⁸, stacje ładowania pojazdów elektrycznych⁷⁹ i biopaliwa⁸⁰.

W sierpniu 2024 r. Komisja zatwierdziła utworzenie dwóch spółek joint venture przez trzy przedsiębiorstwa z siedzibą we Francji: *Eramet*, *Suez RV France* i *TFIN*⁸¹. Trzy spółki dominujące prowadzą działalność odpowiednio w zakresie wydobycia i odzysku metali, usług gospodarki wodnej i gospodarowania odpadami oraz w zakresie rozwiązań w zakresie recyklingu w obiegu zamkniętym na każdym etapie eksploatacji pojazdu. Transakcja dotyczyła głównie recyklingu baterii litowo-jonowych z pojazdów elektrycznych oraz pozostałości z ich produkcji.

W październiku 2024 r. Komisja bezwarunkowo zatwierdziła proponowane przejęcie greckiej spółki *Terna*, notowanej na giełdzie w Atenach i zajmującej się energią ze źródeł odnawialnych, przez spółkę *Masdar* ze Zjednoczonych Emiratów Arabskich (*ZE*A)⁸². *Masdar* jest przedsiębiorstwem zajmującym się energią odnawialną i zrównoważonym rozwojem, które oferuje na całym świecie rozwiązania w obszarze energii, gospodarki wodnej i rozwoju obszarów miejskich, a także czyste technologie.

⁷⁷ Sprawa AT.40735 – *Renfe* – Dystrybucja biletów kolejowych online w Hiszpanii.

⁷⁸ Sprawa M.11632 – *Alten/Worldgrid*.

⁷⁹ Sprawa M.11745 – *Die Schweizerische Post/Fenaco/Powerup Jv*.

⁸⁰ Sprawa M.11639 – *Enilive/LG Chem/Jv*.

⁸¹ Sprawa M.11371 – *Eramet/Suez RV/TFIN/JV*.

⁸² Sprawa M.11634 – *Masdar/Terna*.

Kontrola pomocy państwa

Konieczne będzie uruchomienie znacznych środków finansowych na wsparcie zazieleniania gospodarki UE, głównie ze źródeł prywatnych, które w razie potrzeby powinny być wspierane lub uzupełniane z funduszy publicznych. Istniejące zasady kontroli pomocy państwa oferują państwom członkowskim wiele możliwości finansowania inicjatyw, które przyczyniają się do dekarbonizacji i zazieleniania gospodarki.

W 2024 r. Komisja zatwierdziła 51 środków pomocy państwa⁸³ mających na celu przyspieszenie zielonej transformacji w różnych sektorach. Środki te obejmują znaczne wsparcie dla projektów dotyczących energii ze źródeł odnawialnych, wysiłki na rzecz dekarbonizacji przemysłu oraz inicjatywy na rzecz czystej mobilności. Na przykład zatwierdzone środki pomocy państwa przyczyniły się do wsparcia rozwoju odnawialnych źródeł energii, takich jak energia wiatrowa i słoneczna, przyjęcia technologii niskowęglowych w produkcji przemysłowej oraz rozwoju rozwiązań w zakresie zrównoważonego transportu, w tym infrastruktury pojazdów elektrycznych i mobilności napędzanej wodorem. Inicjatywy te nie tylko przyczyniają się do osiągnięcia neutralności klimatycznej, ale również propagują odporność gospodarczą i konkurencyjność w UE.

W listopadzie 2024 r. Komisja zdecydowała, że niemiecki środek pomocy państwa o wartości 1,9 mld EUR wspierający *DB Cargo*⁸⁴ jest zgodny z unijnymi zasadami pomocy państwa ocenionymi na podstawie wytycznych UE dotyczących pomocy na ratowanie i restrukturyzację przedsiębiorstw⁸⁵. *DB Cargo* jest największym unijnym kolejowym przewoźnikiem towarowym pod względem wielkości i obrotów oraz jednostką zależną należącą w całości do przedsiębiorstwa państwowego Deutsche Bahn (DB). W ocenie zgodności pomocy Komisja wzięła pod uwagę ogromne znaczenie kolejowych przewozów towarowych jako zrównoważonej, niskoemisyjnej alternatywy dla transportu drogowego oraz ich rolę jako niezbędnego rozwiązania dla ekologicznej transformacji obwodów logistycznych.

Projekty IPCEI mogą służyć stymulowaniu innowacji w zakresie czystych technologii oraz zwiększeniu efektywności energetycznej i zasobooszczędności. W tym celu Komisja zatwierdziła projekt IPCEI *Hy2Infra*.

Projekt IPCEI dotyczący infrastruktury wodorowej

W lutym 2024 r. Komisja zatwierdziła projekt IPCEI, który wspiera infrastrukturę wodorową (*IPCEI Hy2Infra*)⁸⁶. Siedem państw członkowskich zapewni do 6,9 mld EUR w postaci finansowania publicznego, które ma uwolnić 5,4 mld EUR w postaci inwestycji prywatnych. W ramach tego projektu

⁸³ Liczba ta nie obejmuje pomocy przyznanej na podstawie ogólnego rozporządzenia w sprawie wyłączeń grupowych.

⁸⁴ Sprawa SA.50952 – Niemcy – Domniemane środki pomocy państwa na rzecz DB Cargo.

⁸⁵ Komunikat Komisji – Wytyczne dotyczące pomocy państwa na ratowanie i restrukturyzację przedsiębiorstw niefinansowych znajdujących się w trudnej sytuacji, Dz.U. C 249 z 31.7.2014, s. 1.

⁸⁶ Sprawy SA.102821 – Francja; SA.102825 – Niemcy; SA.102815 – Włochy; SA.102807 – Niderlandy; SA.102810 – Polska; SA.103494 – Portugalia; SA.102811 – Słowacja, RRF – Ważny projekt stanowiący przedmiot wspólnego europejskiego zainteresowania dotyczący infrastruktury wodorowej (IPCEI Hy2Infra).

IPCEI 32 przedsiębiorstwa prowadzące działalność w co najmniej jednym państwie członkowskim, w tym MŚP, będą uczestniczyć w 33 projektach. Projekt IPCEI Hy2Infra przyczyni się do zwiększenia dostaw wodoru odnawialnego, zmniejszając zależność od gazu ziemnego. W ten sposób projekt IPCEI umożliwi osiągnięcie celów Europejskiego Zielonego Ładu, a także planu REPowerEU.

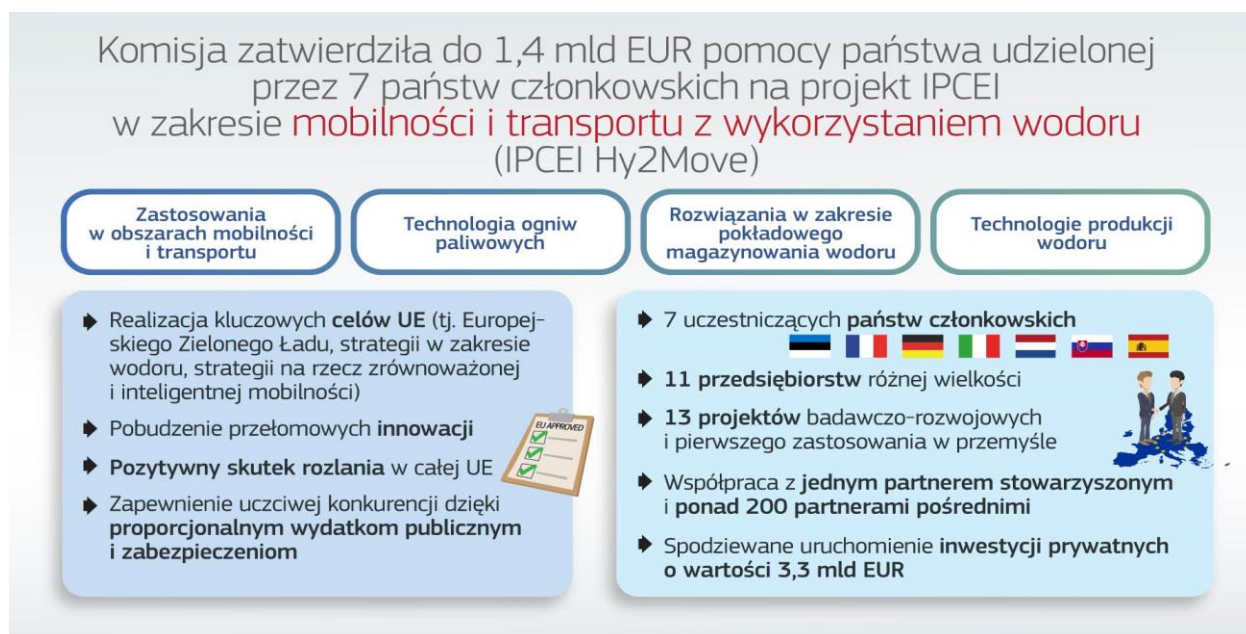

Źródło: Komisja Europejska.

Projekty IPCEI dotyczące łańcucha wartości wodoru

W maju 2024 r. Komisja zatwierdziła projekt IPCEI w celu wsparcia badań naukowych, innowacji i pierwszego przemysłowego wdrożenia w łańcuchu wartości wodoru (IPCEI Hy2Move)⁸⁷. Siedem państw członkowskich zapewni do 1,4 mld EUR w postaci finansowania publicznego, które ma uwolnić dodatkowe 3,3 mld EUR w postaci inwestycji prywatnych. W ramach tego projektu IPCEI 11 przedsiębiorstw prowadzących działalność w co najmniej jednym państwie członkowskim, w tym MŚP i przedsiębiorstwa typu start-up, zrealizuje 13 projektów. Projekt przyczynia się do osiągnięcia unijnego celu, jakim jest ograniczenie o 90 % emisji z sektorów mobilności i transportu, aby umożliwić UE osiągnięcie neutralności klimatycznej do 2050 r.

⁸⁷ Sprawy SA.104442 – Estonia; SA.104668 – Francja; SA.104676 – Niemcy; SA.104453 – Włochy; SA.104440 – Niderlandy; SA.104434 – Słowacja; SA.104435 – Hiszpania, RRF – Ważny projekt stanowiący przedmiot wspólnego europejskiego zainteresowania dotyczący wodoru w dziedzinie mobilności i transportu (IPCEI Hy2Move).

Źródło: Komisja Europejska.

W lutym 2024 r. Komisja zatwierdziła niemiecki środek pomocy państwa⁸⁸ o wartości 1,3 mld EUR na podstawie wytycznych w sprawie pomocy państwa na ochronę klimatu i środowiska oraz cele związane z energią (CEEAG)⁸⁹. Jest on częściowo finansowany z RRF i wspiera *ArcelorMittal* w dekarbonizacji części procesów produkcji stali. Program pomocy państwa przyczynia się do osiągnięcia celów określonych w unijnej strategii w zakresie wodoru, Europejskim Zielonym Ładzie i planie przemysłowym Zielonego Ładu. Ponadto środek ten zmniejsza zależność od rosyjskich paliw kopalnych i przyspieszy zieloną transformację, zgodnie z planem REPowerEU.

Ponadto zgodnie z CEEAG w czerwcu 2024 r. Komisja zatwierdziła szwedzki środek o wartości 265 mln EUR częściowo finansowany z RRF. Środek ten będzie wspierał *H2GS AB* w tworzeniu wielkoskalowej huty stali ekologicznej⁹⁰. Ponadto w październiku 2024 r. Komisja zatwierdziła szwedzki środek o wartości 128 mln EUR mający na celu wsparcie *SSAB* w dekarbonizacji produkcji stali. Środek ten ma na celu przyspieszenie przejścia *SSAB* na zelektryfikowaną produkcję stali w fabrykach stali w Szwecji i przyczynienie się do zazieleniania łańcucha wartości stali⁹¹. Ten środek pomocy państwa jest zgodny z celem UE, jakim jest osiągnięcie neutralności klimatycznej do 2050 r.

W kwietniu 2024 r. na podstawie wytycznych w sprawie pomocy regionalnej Komisja zatwierdziła słowacki środek pomocy państwa, który przyczyni się do tworzenia miejsc pracy, rozwoju

⁸⁸ Sprawa SA.104898 – Niemcy – RRF – ArcelorMittal (Bremen & Eisenhüttenstadt).

⁸⁹ Komunikat Komisji – Wytyczne w sprawie pomocy państwa na ochronę klimatu i środowiska oraz cele związane z energią z 2022 r., Dz.U. C 80 z 18.2.2022, s. 1.

⁹⁰ Sprawa SA.110031 – Szwecja – Szwecja ustanawia wielkoskalową hutę stali ekologicznej.

⁹¹ Sprawa SA.109640 – Szwecja – Wsparcie dla *SSAB Luleå* na rzecz przejścia na neutralną pod względem emisji dwutlenku węgla produkcję kęśisk płaskich.

regionalnego i osiągnięcia celów Europejskiego Zielonego Ładu. Pomoc państwa wyniosła 267 mln EUR⁹². Pomoc inwestycyjna posłuży wsparciu utworzenia nowego zakładu produkcji elektrycznych samochodów osobowych w Valalikach we wschodniej Słowacji.

W kwietniu 2024 r. Komisja zatwierdziła, zgodnie z zasadami ramowymi dotyczącymi pomocy państwa na badania, rozwój i innowacje⁹³, francuski środek pomocy państwa o budżecie w wysokości 300 mln EUR⁹⁴. Służy on wsparciu spółki zależnej *Electricité de France Nuward* w zakresie badań i rozwoju małych modułowych reaktorów jądrowych.

W lipcu 2024 r. Komisja zatwierdziła francuski program pomocy państwa na podstawie TCTF, który przez 20 lat będzie wspierać wdrażanie morskiej energii wiatrowej, przyczyniając się do przejścia na gospodarkę o zerowej emisji netto. Budżet programu wynosi 10,82 mld EUR⁹⁵.

W 2024 r. Komisja zatwierdziła w ramach TCTF pomoc inwestycyjną dla *Northvolt* w wysokości 902 mln EUR na budowę zakładu produkującego baterie do pojazdów elektrycznych⁹⁶. Bez tej pomocy przedsiębiorstwo zainwestowałoby w Stanach Zjednoczonych, a nie w UE.

W maju 2024 r. Komisja zatwierdziła czeski program o wartości 3,2 mld EUR w ramach CEEAG⁹⁷, który będzie wspierał wytwarzanie energii elektrycznej w nowych i zmodernizowanych wysokosprawnych elektrowniach. Program przyczyni się do realizacji czeskiego krajowego planu w dziedzinie energii i klimatu, Europejskiego Zielonego Ładu i unijnych celów w zakresie efektywności energetycznej.

3.3. Sprzyjanie gospodarce służącej ludziom

Sektor usług finansowych

W 2022 r. Komisja wstępnie stwierdziła, że przedsiębiorstwo *Apple* ograniczyło konkurencję, nadużywając swojej pozycji dominującej na rynku portfeli mobilnych⁹⁸ wykorzystywanych na urządzeniach z systemem iOS, ograniczając dostęp do takiej funkcji w iPhone'ach w odniesieniu do płatności w sklepach („tap and go”), zastrzegając tym samym dostęp do Apple Pay⁹⁹. W lipcu 2024 r. Komisja stwierdziła, że zobowiązania zaproponowane przez Apple rozwiąły jej wstępne obawy, i uczyniła je prawnie wiążącymi. Przedsiębiorstwo Apple zobowiązało się, że umożliwi konkurentom

⁹² Sprawa SA.103740 – Słowacja – Regionalna pomoc inwestycyjna na rzecz Volvo Car Slovakia s. r. o.

⁹³ Komunikat Komisji – Zasady ramowe dotyczące pomocy państwa na działalność badawczą, rozwojową i innowacyjną, Dz.U. C 414 z 28.10.2022, s. 1.

⁹⁴ Sprawa SA.106964 – Francja – Soutien à la phase APD du projet Nuward.

⁹⁵ Sprawa SA.109161 – Francja – TCTF FR Régime de soutien à Deux parcs éoliens en mer posés, l'un en Sud Atlantique et l'autre au large de la Normandie dans la zone Centre Manche 2.

⁹⁶ Sprawa SA.107936 Niemcy – TCTF – Pomoc na rzecz Northvolt Germany GmbH.

⁹⁷ Sprawa SA.108368 – Czechy – Wsparcie na rzecz energii elektrycznej z wysokosprawnej kogeneracji.

⁹⁸ Portfel mobilny to cyfrowy sposób przechowywania kart kredytowych, debetowych, identyfikacyjnych i prezentowych, tak aby można było dokonywać zakupów za pomocą mobilnego urządzenia inteligentnego, a nie fizycznej karty.

⁹⁹ Sprawa AT.40452 – Apple – Płatności mobilne.

dostęp do technologii „tap and go” w iPhone'ach (lub komunikacji zbliżeniowej)¹⁰⁰, co pozwoli użytkownikom iPhone'ów na szerszy wybór bezpiecznych i innowacyjnych portfeli mobilnych¹⁰¹.

Źródło: Komisja Europejska.

W 2024 r. Komisja zbadała kilka **połączeń w sektorze usług finansowych**. Na przykład w marcu 2024 r. Komisja zatwierdziła utworzenie przez *Worldline* i *Crédit Agricole* spółki joint venture z siedzibą we Francji¹⁰². Spółka *joint venture* koncentruje się na rynku świadczenia usług w zakresie acquiringu i akceptowania¹⁰³ na rzecz francuskich i zagranicznych akceptantów we Francji. W czerwcu 2024 r. Komisja zatwierdziła przejęcie wyłącznej kontroli nad *Alpha Bank Romania* przez *UniCredit*¹⁰⁴. Transakcja dotyczyła różnych usług bankowych i finansowych w Rumunii, takich jak bankowość detaliczna i korporacyjna, oraz usług rynku finansowego.

W 2024 r. Komisja zezwoliła na przedłużenie i ponowne wprowadzenie niektórych istniejących **programów pomocy państwa umożliwiających państwom członkowskim udzielanie pomocy na restrukturyzację lub uporządkowane wyjście rynku przez przedsiębiorstwa finansowe znajdujące się w trudnej sytuacji**. Na przykład we wrześniu 2024 r. Komisja zezwoliła na

¹⁰⁰ Komunikacja zbliżeniowa (NFC) to zestaw protokołów komunikacyjnych umożliwiających komunikację między dwoma urządzeniami elektronicznymi na odległość 4 cm.

¹⁰¹ Zob.: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/pl/ip_24_3706

¹⁰² Sprawa M.11120 – Worldline/Crédit Agricole/JV.

¹⁰³ Usługa acquiringu jest zbiorem usług, które umożliwiają akceptantom akceptację kart płatniczych (na przykład gdy klient umieszcza kartę w terminalu płatniczym, a terminal zatwierdza płatność – usługami umożliwiającymi to zatwierdzenie są usługi acquiringu). Akceptacja jest usługą, która umożliwia akceptantowi optymalizację połączenia z wieloma agentami rozliczeniowymi (usługami acquiringu). Dotyczy to głównie dużych akceptantów (np. supermarketów), na rzecz których codziennie dokonuje się setek/tysięcy płatności i którzy zazwyczaj byłoby połączeni z wieloma akceptantami w celu optymalizacji tych płatności.

¹⁰⁴ Sprawa M.11546 – Unicredit/Alpha Bank Romania.

przywrócenie polskiego programu likwidacji unii kredytowych, który obowiązuje od 2014 r.¹⁰⁵ Ponadto w kwietniu i grudniu 2024 r. Komisja zatwierdziła przywrócenie i zmianę cypryjskiego programu zarządzania pożyczkami udzielanymi w ramach rządowych planów mieszkaniowych (program OIKIA) zapewniającego w ramach rządowego planu mieszkaniowego dotacje w formie częściowych odpisów długu kredytobiorcom napotykałym trudności w spłacie pożyczek¹⁰⁶. W grudniu 2024 r. Komisja zgodziła się na kolejne przedłużenie programu ochrony aktywów *Herkules* w Grecji. Program *Hercules* wspiera banki w sekurytyzacji i odciążaniu ich bilansów dzięki usuwaniu z nich kredytów zagrożonych¹⁰⁷.

Opodatkowanie

W lutym 2024 r. Komisja zamknęła postępowanie w sprawie **pomocy państwa dotyczące duńskiego¹⁰⁸ i szwedzkiego¹⁰⁹ publicznego finansowania stałego połączenia kolejowo-drogowego Øresund**. Komisja stwierdziła, że ani gwarancja udzielona przez Danię i Szwecję, ani budowa nie stanowią nowej pomocy państwa. Część wsparcia podatkowego przyznanego i wdrożonego przez Danię uznano jednak za nową pomoc państwa, która była nieproporcjonalna, a zatem niezgodna z zasadami pomocy państwa. Dania musiała odzyskać pomoc niezgodną z rynkiem wewnętrznym.

W czerwcu 2024 r. Komisja przyjęła dwie decyzje dotyczące Niemiec¹¹⁰. Komisja stwierdziła, że **szczególny program Niemiec dotyczący opodatkowania operatorów publicznych kasyn** nie jest zgodny z unijnymi zasadami pomocy państwa. W związku z tym pomoc państwa niezgodna z rynkiem wewnętrznym musiała zostać odzyskana, a systemy podatkowe zniesiono.

Trybunał Sprawiedliwości potwierdził decyzję Komisji, zgodnie z którą Irlandia przyznała Apple niezgodną z prawem pomoc państwa.

W decyzji z 2016 r. Komisja stwierdziła, że w latach 1991–2014 przedsiębiorstwa należące do grupy *Apple* otrzymały od Irlandii korzyści podatkowe stanowiące pomoc państwa niezgodną z prawem. Pomoc dotyczyła zysków osiągniętych przez *Apple* poza Stanami Zjednoczonymi. Irlandia wydała dwie indywidualne interpretacje prawa podatkowego korzystne dla dwóch przedsiębiorstw należących do grupy *Apple*. Obie spółki były zarejestrowane w Irlandii, ale nie były tam rezydentami do celów podatkowych. W swojej decyzji Komisja stwierdziła, że wyłączając z podstawy opodatkowania zyski uzyskane przez te dwie spółki ze względu na to, że siedziby tych spółek znajdują się poza Irlandią, w indywidualnych interpretacjach prawa podatkowego przyznano tym spółkom niezgodną z prawem i z rynkiem wewnętrznym UE pomoc państwa. Komisja nakazała zatem Irlandii odzyskanie pomocy szacowanej na 13 mld EUR. W 2020 r. Sąd stwierdził nieważność decyzji Komisji, uznając, że Komisja nie wykazała w wystarczający sposób, że spółki należące do grupy *Apple* uzyskały selektywną korzyść. W dniu 10 września 2024 r. Trybunał Sprawiedliwości uchylił wyrok Sądu i utrzymał w mocy decyzję Komisji¹¹¹. Komisja z zadowoleniem przyjęła wyrok Trybunału Sprawiedliwości i wyciągnęła

¹⁰⁵ Sprawa SA.114922 – Polska – Ponowne wprowadzenie programu uporządkowanej likwidacji unii kredytowych.

¹⁰⁶ Sprawa SA.112704 – Cypr – Program zarządzania pożyczkami udzielanymi w ramach rządowych planów mieszkaniowych (program OIKIA) i sprawa SA.116563 – Cypr – Zmiana programu zarządzania pożyczkami udzielanymi w ramach rządowych planów mieszkaniowych (program OIKIA).

¹⁰⁷ Sprawa SA. 116229 – Grecja – Przedłużenie i zmiana ponownie wprowadzonego programu *Herkules*.

¹⁰⁸ Sprawa SA.52162 – Dania – Pomoc państwa na rzecz Øresund Bridge Consortium.

¹⁰⁹ Sprawa SA.52617 – Szwecja – Pomoc państwa na rzecz Øresund Bridge Consortium.

¹¹⁰ Sprawy SA.44944 i SA.53552 – Niemcy – Traktowanie podatkowe operatorów kasyn publicznych w Niemczech.

¹¹¹ Wyrok Trybunału z dnia 10 września 2024 r. w sprawie C-465/20 P, Komisja/Irlandia i in.

następujące wnioski. Państwa członkowskie mają wyłączne kompetencje w zakresie określania swojego systemu opodatkowania osób prawnych. Nie oznacza to, że indywidualne interpretacje prawa podatkowego nie podlegają unijnej kontroli pomocy państwa. Komisja może sprawować kontrolę, aby uniknąć sytuacji, w której przedsiębiorstwa otrzymują nieuczciwe korzyści podatkowe w drodze interpretacji stanowiących odstępstwo od prawa krajowego, orzecznictwa krajowego lub praktyki administracyjnej. Niezwykle ważne jest, aby administracja podatkowa przestrzegała własnych przepisów. Jednak to Komisja musi udowodnić, że państwa członkowskie odstąpiły od swoich własnych przepisów podatkowych¹¹².

4. Skuteczne egzekwowanie aktu o rynkach cyfrowych i rozporządzenia w sprawie subsydiów zagranicznych

4.1. Sprostanie wyzwaniom i dynamice rynków cyfrowych poprzez egzekwowanie DMA

DMA¹¹³ to instrument regulacyjny jednolitego rynku ukierunkowany na zwiększenie kontestowalności sektora cyfrowego w UE i położenie kresu nieuczciwym praktykom stosowanym przez przedsiębiorstwa pełniące rolę strażników dostępu w gospodarce platform internetowych. Przedsiębiorstwa formalnie wskazane jako strażnicy dostępu muszą wypełniać szereg obowiązków określonych w DMA¹¹⁴.

Pierwszych sześciu wyznaczonych strażników dostępu¹¹⁵ przedłożyło swoje sprawozdania dotyczące zgodności z DMA w marcu 2024 r.¹¹⁶ Później w tym samym miesiącu Komisja wszczęła formalne dochodzenia przeciwko przedsiębiorstwom *Alphabet*, *Apple* i *Meta* w sprawie nieprzestrzegania przepisów. Dochodzenia te dotyczyły: zasad przedsiębiorstw Alphabet i Apple dotyczących kierowania wyboru w ich odpowiednich sklepach z aplikacjami (tj. Google Play; App Store); faworyzowania własnych produktów lub usług przez przedsiębiorstwo Alphabet w Google Search; Obowiązków przedsiębiorstwa Apple w zakresie wyborów dostępnych dla użytkowników, w tym związanych z ekranem wyboru przeglądarki internetowej, możliwością odinstalowania i ustawień domyślnych; oraz modelu reklamowego przedsiębiorstwa Meta „zapłać lub wyraż zgodę”. Komisja podejrzewała, że środki służące zapewnieniu zgodności wprowadzone przez tych strażników dostępu nie były skutecznie zgodne z przepisami i nie zapewniały przedsiębiorstwom prowadzącym działalność w UE ani obywatelom UE szerokiego zakresu możliwości przewidzianych w DMA.

¹¹² Zob.: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/pl/speech_24_4624

¹¹³ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/1925 z dnia 14 września 2022 r. w sprawie kontestowalnych i uczciwych rynków w sektorze cyfrowym oraz zmiany dyrektyw (UE) 2019/1937 i (UE) 2020/1828 (akt o rynkach cyfrowych), Dz.U. L 265 z 12.10.2022, s. 1.

¹¹⁴ Na przykład przedsiębiorstwa wskazane jako strażnicy dostępu w odniesieniu do co najmniej jednej podstawowej usługi platformowej na podstawie DMA muszą umożliwiać osobom trzecim współdziałanie z własnymi usługami strażnika dostępu w pewnych szczególnych sytuacjach; umożliwiać użytkownikom biznesowym dostęp do danych, które generują podczas obsługi platformy; zapewniać reklamodawcom platformy narzędzia i informacje niezbędne do weryfikacji reklam publikowanych za pośrednictwem strażnika dostępu; umożliwiać użytkownikom biznesowym promowanie własnej oferty i zawieranie umów z klientami poza platformą strażnika dostępu. Wskazani strażnicy dostępu nie mogą na przykład traktować w plasowaniu własnych produktów i usług bardziej korzystnie niż podobnych produktów i usług lub produktów oferowanych przez osoby trzecie; nie mogą już uniemożliwiać konsumentom nawiązywania kontaktów z przedsiębiorstwami poza platformami; nie mogą uniemożliwiać użytkownikom odinstalowania jakiegokolwiek wstępnie zainstalowanego oprogramowania lub aplikacji lub śledzenia użytkowników końcowych poza podstawową usługą platformową do celów reklamy ukierunkowanej bez zgody.

¹¹⁵ We wrześniu 2023 r. Komisja wyznaczyła sześciu strażników dostępu na podstawie DMA – *Alphabet*, *Amazon*, *Apple*, *ByteDance*, *Meta* i *Microsoft* w odniesieniu do 22 podstawowych usług platformowych świadczonych przez tych strażników dostępu.

¹¹⁶ Opublikowano publicznie dostępne wersje tych sprawozdań. Zob.: <https://digital-markets-act-cases.ec.europa.eu/reports/compliance-reports>.

W odniesieniu do podstawowych usług platformowych Komisja przeprowadziła pięć szczegółowych badań rynku w następstwie obalenia przez odpowiednie przedsiębiorstwa ich domniemanego statusu strażnika dostępu, starannie analizując opinie szerokiego grona uczestników rynku, a także opinii strażników dostępu. W związku z tym Komisja postanowiła, po pierwsze, w lutym 2024 r., że niektóre podstawowe usługi platformowe Microsoft – a mianowicie wyszukiwarka internetowa Bing, przeglądarka internetowa Edge i internetowa usługa reklamowa Microsoft Advertising – oraz usługa przesyłania wiadomości iMessage przedsiębiorstwa Apple nie kwalifikują się jako usługi strażnika dostępu. Po drugie, oprócz podjęcia decyzji o niewskazaniu X Ads i TikTok Ads jako podstawowych usług platformowych w maju 2024 r. Komisja zakończyła w październiku 2024 r. piąte badanie rynku i podjęła decyzję, że internetowa usługa sieci społecznościowych X nie powinna być wyznaczana jako podstawowa usługa platformowa, ponieważ na podstawie DMA nie stanowi ona ważnego punktu dostępu umożliwiającego użytkownikom biznesowym docieranie do użytkowników końcowych¹¹⁷. W 2024 r. Komisja przyjęła łącznie sześć decyzji o niewskazaniu.

W czerwcu 2024 r. Komisja poinformowała przedsiębiorstwo Apple o swojej wstępnej opinii, że jego przepisy dotyczące sterowania App Store naruszają DMA, ponieważ uniemożliwiają twórcom aplikacji swobodne kierowanie konsumentów do alternatywnych kanałów ofert i treści. Ponadto w tym samym miesiącu Komisja wszczęła nowe postępowanie przeciwko przedsiębiorstwu Apple w sprawie niewypełniania przez nie obowiązków w odniesieniu do jego wymogów umownych dla zewnętrznych twórców aplikacji i sklepów z aplikacjami, w tym nowej „opłaty za technologię podstawową” przedsiębiorstwa Apple.

W lipcu 2024 r. Komisja poinformowała przedsiębiorstwo Meta o swoich wstępnych ustaleniach, zgodnie z którymi jego model reklamy „zapłać lub wyraż zgodę” nie był zgodny z DMA, i wszczęła postępowanie w sprawie nieprzestrzegania przepisów. Komisja stoi na wstępnym stanowisku, że ten dwuwariantowy wybór wymusza na użytkownikach zgodę na łączenie danych osobowych, nie oferując równoważnej alternatywy dla mediów społecznościowych dostarczanych przez Meta z mniejszą liczbą spersonalizowanych reklam.

Ponadto w kwietniu 2024 r. Komisja wskazała przedsiębiorstwo Apple jako strażnika dostępu w odniesieniu do systemu operacyjnego iPadOS przeznaczonego do użytku w tabletach tego przedsiębiorstwa (iPadach), co otwiera wszystkim przedsiębiorstwom działającym w UE możliwości określone w DMA. W maju 2024 r. Komisja uznała *Booking* za strażnika dostępu na podstawie DMA w odniesieniu do jego usługi pośrednictwa online Booking.com. Przedsiębiorstwo to miało sześć miesięcy – tj. do 14 listopada 2024 r. – na zapewnienie pełnej zgodności z obowiązkami wynikającymi z DMA w odniesieniu do tej usługi. 13 listopada 2024 r. przedsiębiorstwo Booking opublikowało sprawozdanie dotyczące zgodności zawierające szczegółowe informacje na temat środków, jakie wprowadziło w celu zapewnienia zgodności z DMA¹¹⁸.

¹¹⁷ Wersja decyzji nieopatrzona klauzulą poufności zostanie opublikowana na stronie internetowej Komisji poświęconej DMA.

¹¹⁸ Zob.: <https://digital-markets-act-cases.ec.europa.eu/reports/compliance-reports>.

We wrześniu 2024 r. Komisja wszczęła dwa postępowania w sprawie specyfikacji¹¹⁹, aby pomóc przedsiębiorstwu Apple w wywiązaniu się z obowiązków wynikających z DMA w zakresie zapewnienia zewnętrznym dostawcom oprogramowania i przedsiębiorstwom bezpłatnej i skutecznej interoperacyjności ze sprzętem i oprogramowaniem kontrolowanym przez systemy operacyjne iOS i iPadOS przedsiębiorstwa Apple wskazane na podstawie DMA. 18 grudnia 2024 r. Komisja przesłała przedsiębiorstwu Apple wstępne ustalenia w obu postępowaniach w sprawie specyfikacji. We wstępnych ustaleniach zaproponowano środki, z uwzględnieniem wkładu przedsiębiorstwa Apple i osób trzecich, w celu zapewnienia przez Apple interoperacyjności podłączonych urządzeń z iPhone'ami oraz zwiększenia przewidywalności i przejrzystości interoperacyjności osób trzecich, zgodnie z wymogami DMA.

W lipcu 2024 r. Sąd wydał wyrok w sprawie skargi spółki *Bytedance* dotyczącej wyznaczenia jej jako strażnika dostępu na podstawie DMA. Sąd oddalił odwołanie.

W DMA wzywa się do ścisłej współpracy między Komisją jako jedynym organem egzekwującym akt, właściwymi organami krajowymi i innymi zainteresowanymi stronami. W tym celu utworzono *grupę wysokiego szczebla*¹²⁰. Głównymi celem grupy wysokiego szczebla jest wspieranie spójnego i skutecznego wdrażania DMA i innych przepisów sektorowych mających zastosowanie do strażników dostępu. W 2024 r. grupa wysokiego szczebla spotkała się osiem razy.

Więcej informacji na temat sposobu egzekwowania DMA przez Komisję można znaleźć w sprawozdaniu rocznym dotyczącym DMA.

4.2. Ochrona jednolitego rynku przed zakłócającymi subsydiami zagranicznymi poprzez egzekwowanie rozporządzenia w sprawie subsydiów zagranicznych

W 2024 r. Komisja rygorystycznie egzekwowała rozporządzenie w sprawie subsydiów zagranicznych¹²¹, aby chronić jednolity rynek przed zakłócającymi konkurencję subsydiami przyznawanymi przez państwa spoza UE przedsiębiorstwom działającym na jednolitym rynku. Rozporządzenie w sprawie subsydiów zagranicznych zapewnia ramy przeciwdziałania zakłóceniom powodowanym na jednolitym rynku przez subsydia zagraniczne w celu zapewnienia równych warunków działania. Zakłócenia takie mogą powstać w odniesieniu do każdego rodzaju działalności gospodarczej, a w szczególności w przypadku koncentracji i postępowań o udzielenie zamówienia. Jednocześnie rozporządzenie w sprawie subsydiów zagranicznych gwarantuje, że jednolity rynek UE

¹¹⁹ Zgodnie z art. 8 ust. 2 DMA Komisja może z własnej inicjatywy przyjąć decyzję określającą środki, które strażnik dostępu musi wdrożyć w celu zapewnienia skutecznego wypełniania istotnych obowiązków wynikających z DMA, takich jak obowiązek interoperacyjności określony w art. 6 ust. 7 DMA.

¹²⁰ W skład grupy wysokiego szczebla wchodzi 30 przedstawicieli wyznaczonych z [Organu Europejskich Regulatorów Łączności Elektronicznej \(BEREC\)](#), [Europejskiego Inspektora Ochrony Danych \(EIOD\)](#) i [Europejskiej Rady Ochrony Danych, Europejskiej Sieci Konkurencji \(ECN\)](#), [sieci współpracy w zakresie ochrony konsumenta \(CPC\)](#) oraz [Europejskiej Grupy Regulatorów ds. Audiowizualnych Usług Medialnych \(ERGA\)](#).

¹²¹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/2560 z dnia 14 grudnia 2022 r. w sprawie subsydiów zagranicznych zakłócających rynek wewnętrzny, Dz.U. L 330 z 23.12.2022, s. 1. DG ds. Konkurencji jest odpowiedzialna za egzekwowanie przepisów rozporządzenia w sprawie subsydiów zagranicznych dotyczących koncentracji oraz za wszczynanie z urzędu postępowań poza postępowaniami o udzielenie zamówienia publicznego, natomiast DG ds. Rynku Wewnętrznego, Przemysłu, Przedsiębiorczości i MŚP (DG GROW) odpowiada za egzekwowanie rozporządzenia w sprawie subsydiów zagranicznych w zamówieniach publicznych.

pozostanie otwarty na handel i inwestycje z państw trzecich¹²².

W 2024 r. Komisja otrzymała 102 zgłoszenia koncentracji na podstawie rozporządzenia w sprawie subsydiów zagranicznych. W 2024 r. Komisja rozpoczęła wstępny przegląd w dziedzinie sprzętu służącego do ochrony portów lotniczych i portów. W ramach tego dochodzenia Komisja przeprowadziła niezapowiedziane kontrole na podstawie rozporządzenia w sprawie subsydiów zagranicznych w niderlandzkiej i polskiej siedzibie *Nuctech*, chińskiego przedsiębiorstwa zajmującego się produkcją i sprzedażą sprzętu służącego do ochrony w UE. Komisja miała przesłanki wskazujące na to, że kontrolowane przedsiębiorstwo mogło otrzymać subsydia zagraniczne, które mogłyby zakłócić konkurencję na jednolitym rynku¹²³. Ponadto Komisja wszczęła wstępny przegląd w dziedzinie energii wiatrowej.

Spośród 102 zgłoszeń koncentracji otrzymanych na podstawie rozporządzenia w sprawie subsydiów zagranicznych Komisja wszczęła jedno szczegółowe postępowanie wyjaśniające dotyczące przejęcia przez *Emirates Telecommunications Group Company PJSC (e&)* wyłącznej kontroli nad *PPF Telecom Group B.V. (PPF)*, z wyłączeniem czeskiej działalności¹²⁴. Komisja warunkowo zatwierdziła tę transakcję we wrześniu 2024 r., z zastrzeżeniem pełnego przestrzegania zobowiązań zaproponowanych przez strony. e& jest operatorem telekomunikacyjnym z siedzibą w ZEA i kontrolowanym przez państwowy fundusz majątkowy Emirates Investment Authority (EIA). PPF, z siedzibą w Niemczech, jest operatorem telekomunikacyjnym prowadzącym działalność w Czechach, Bułgarii, na Węgrzech, w Serbii i na Słowacji. Komisja stwierdziła, że e& i EIA otrzymały subsydia zagraniczne od ZEA, w szczególności w formie nieograniczonej gwarancji państwowej dla e&, a także dotacji, pożyczek i innych instrumentów dłużnych. Zgodnie z rozporządzeniem w sprawie subsydiów zagranicznych uznaje się, że w przypadku nieograniczonych gwarancji państwowych „prawdopodobieństwo wystąpienia zakłóceń na rynku wewnętrznym jest najwyższe”. Korzystając z tych subsydiów, podmiot powstały w wyniku połączenia mógłby dokonać inwestycji zakłócających konkurencję na jednolitym rynku. Aby rozwiązać obawy Komisji, e& i EIA zobowiązały się, że statut przedsiębiorstwa e& nie będzie odbierał od zwykłego prawa upadłościowego ZEA, co spowoduje zniesienie nieograniczonej gwarancji państwowej. Ponadto zakazano finansowania PPF przez EIA i e& na działalność połączonego podmiotu na jednolitym rynku. Strony zobowiązały się do przeprowadzenia innych transakcji między przedsiębiorstwami na warunkach rynkowych i zobowiązały się do informowania Komisji o przyszłych przejęciach, które nie podlegają zgłoszeniu na podstawie rozporządzenia w sprawie subsydiów zagranicznych.

¹²² Rozporządzenie w sprawie subsydiów zagranicznych wypełnia lukę regulacyjną na jednolitym rynku, na którym subsydia przyznawane przez państwa członkowskie podlegają ścisłej kontroli zgodnie z unijnymi zasadami pomocy państwa, natomiast subsydia przyznawane przez rządy państw spoza UE w dużej mierze nie są kontrolowane. Zgodnie z rozporządzeniem w sprawie subsydiów zagranicznych przedsiębiorstwa muszą zgłaszać wkłady finansowe otrzymane od organów publicznych spoza UE w ciągu ostatnich trzech lat, przed dokonaniem koncentracji (tj. połączenia, przejęcia lub utworzenia spółki *joint venture*) lub udzieleniem zamówienia w ramach postępowania o udzielenie zamówienia publicznego w UE powyżej progów powodujących obowiązek zgłoszenia. Rozporządzenie w sprawie subsydiów zagranicznych umożliwia Komisji przeprowadzanie przeglądów z urzędu, jeżeli informacje wskazują na istnienie subsydium zagranicznego zakłócającego jednolity rynek.

¹²³ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/pl/mex_24_2247

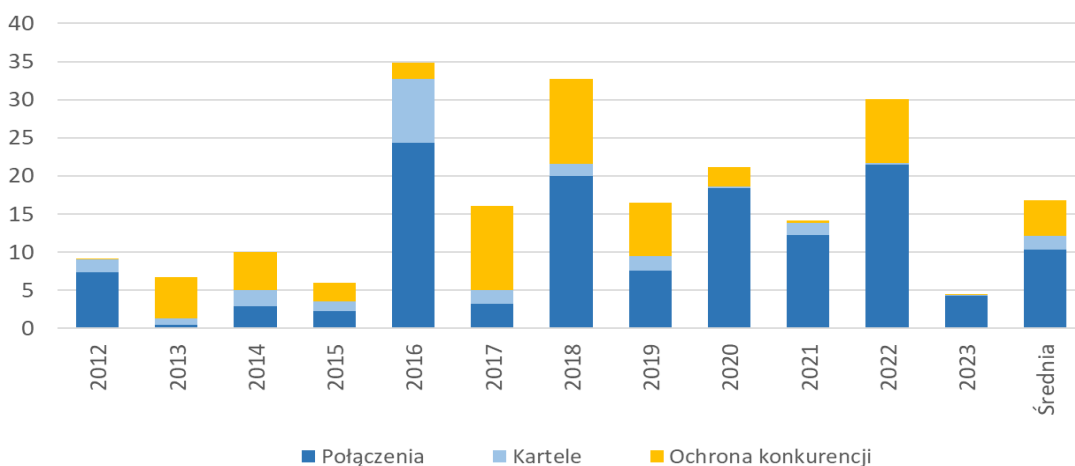
¹²⁴ Sprawa FS.100011 – Emirates Telecommunications Group/PPF Telecommunication Group.

5. Wpływ polityki konkurencji i jej egzekwowania

5.1. Korzyści dla konsumentów i obywateli wynikające z egzekwowania prawa konkurencji

Egzekwowanie przepisów antymonopolowych i przepisów dotyczących połączeń przez Komisję przynosi bezpośrednie korzyści obywatelom. DG ds. Konkurencji mierzy ich wpływ na kilka sposobów. Ważnym środkiem są **bezpośrednie oszczędności klientów**, tj. bezpośrednie skutki cenowe przynoszące korzyści klientom po tym, jak Komisja interweniowała w sprawach dotyczących połączeń i ochrony konkurencji (w tym karteli i praktyk jednostronnych). Na podstawie metody przyjętej przez Organizację Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD)¹²⁵ DG ds. Konkurencji szacuje, że w latach 2012–2023 bezpośrednie oszczędności klientów wygenerowane przez Komisję w związku z egzekwowaniem przepisów antymonopolowych i przepisów dotyczących połączeń wyniosły 12–21 mld EUR rocznie¹²⁶.

Oszczędności klientów (w punktach średnich – tj. w połowie każdego przedziału) w latach 2013–2023

Źródło: Komisja Europejska.

Komisja nie jest jedynym organem egzekwującym unijne reguły konkurencji. W dużym stopniu egzekwują je również właściwe organy krajowe. W 2024 r. DG ds. Konkurencji zaczęła mierzyć i szacować bezpośrednie dodatkowe oszczędności klientów **uzyskane w wyniku egzekwowania przepisów przez właściwe organy krajowe UE**. W latach 2020–2022 całkowite bezpośrednie oszczędności klientów ze wszystkich 13 uczestniczących właściwych organów krajowych można oszacować na kwotę od 7 mld EUR do 11 mld EUR rocznie. Po połączeniu wszystkich oszczędności klientów, tj. oszczędności wygenerowanych przez Komisję i uczestniczące właściwe organy krajowe,

¹²⁵ Przewodnik OECD dotyczący pomocy organom ochrony konkurencji w ocenie oczekiwanego wpływu ich działalności, OECD, 15.4.2014.

¹²⁶ Kwota 12 mld EUR jest średnią z dolnych granic z lat 2012–2023, a 21 mld EUR stanowi średnią z górnych granic w tym samym okresie.

w latach 2020–2022 łączna kwota oszczędności wynosi od 23 mld EUR do 38 mld EUR. Obliczenia te dostarczają wstępnych informacji na temat wielkości bezpośrednich oszczędności uzyskanych dzięki egzekwowaniu prawa konkurencji przez Komisję i 13 uczestniczących właściwych organów krajowych¹²⁷.

Istotne są również **pośrednie skutki odstraszające egzekwowania przepisów** oraz ich pozytywny wpływ na innowacje i jakość. Skutki pośrednie są trudniejsze do oszacowania niż skutki bezpośrednie, ale prawdopodobnie będą miały większe znaczenie niż bezpośrednie oszczędności klientów. Pod koniec 2023 r. Komisja zleciła badanie ankietowe dotyczące odstraszających skutków egzekwowania prawa konkurencji, aby lepiej zrozumieć, w jaki sposób przedsiębiorstwa uwzględniają je w swoich decyzjach biznesowych. Projekt kontynuowano w 2024 r. i zostanie on zakończony w pierwszej połowie 2025 r.

5.2. Ochrona konkurencji w zmieniającym się świecie

W czerwcu 2024 r. DG ds. Konkurencji opublikowała sprawozdanie służb Komisji pt. „Protecting competition in a changing world - Evidence on the evolution of competition in the EU during the past 25 years” [Ochrona konkurencji w zmieniającym się świecie – dowody na rozwój konkurencji w UE na przestrzeni ostatnich 25 lat]¹²⁸. W 2024 r. odbyła się również powiązana konferencja i warsztaty eksperckie. Sprawozdanie z oceny opiera się na informacjach przekazanych przez OECD, spostrzeżeniach konsorcjum naukowców oraz na badaniach przeprowadzonych przez samą DG ds. Konkurencji. Celem sprawozdania było zbadanie, jak i dlaczego warunki konkurencji w UE zmieniły się w ciągu ostatnich 20–25 lat, oraz określenie, jak i dlaczego efektywna konkurencja ma znaczenie dla bardziej ogólnych wyników gospodarczych (takich jak ceny, wydajność, konkurencyjność i wzrost gospodarczy).

Z badań przedstawionych w pierwszej części niniejszego sprawozdania wynika, że średnio i w wielu sektorach w UE w ciągu ostatnich 25 lat (i) wzrosła koncentracja zarówno na poziomie przemysłu, jak i rynku, (ii) wzrosły marże zysku i zyski, w szczególności na najwyższym poziomie sieci dystrybucji, (iii) pogłębiła się luka między liderami przemysłu a podmiotami obserwującymi w zakresie marż zysku, zysków i wydajności oraz (iv) zmniejszyła się dynamika działalności gospodarczej, mierzona wskaźnikami takimi jak zmienność udziału w rynku między wiodącymi przedsiębiorstwami lub wskaźniki wejścia na rynek i wyjścia z rynku. Wydaje się, że ważnym czynnikiem napędzającym zmiany obserwowane w ciągu ostatnich 25 lat jest to, że w wielu sektorach duże przedsiębiorstwa pionierskie mogą czerpać większość korzyści (dynamika działająca na rzecz największego konkurenta), głównie ze względu na długoterminowe strukturalne zmiany gospodarcze: (i) wzrost udziału inwestycji w zastrzeżone rozwiązania informatyczne i dane lub inne wartości niematerialne i prawne (np. badania i rozwój, patenty i marki), (ii) globalizacja oraz (iii) rosnąca działalność w zakresie połączeń i przejęć, choć ta ostatnia może w bardziej ograniczonym

¹²⁷ Szacunkowy zakres nie obejmuje wszystkich właściwych organów krajowych UE, w związku z czym kwotę należy uznać za przybliżony szacunek. Ponadto warto zauważyć, że to wstępne działanie obejmowało trzy lata, podczas których pandemia COVID-19 prawdopodobnie wpłynęła na egzekwowanie przepisów.

¹²⁸ Zob.: <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/c03374f1-3833-11ef-b441-01aa75ed71a1>.

zakresie. Do tych tendencji mogły również przyczynić się bariery regulacyjne utrudniające wejście na rynek i wyjście z niego.

Chociaż tendencje i kombinacja czynników wnoszących wkład będą się różnić w zależności od sektora, intensywność konkurencji wydaje się średnio słabsza, a siła rynkowa przedsiębiorstw znajdujących się na szczycie pod względem marż zysku i zysków – bardziej wyraźna niż w przeszłości.

Dodatkowe badania przedstawione w drugiej części sprawozdania potwierdzają i uzupełniają wcześniejsze badania, z których wynika, że efektywna (lub słaba) konkurencja może mieć znaczący pozytywny (lub negatywny) wpływ nie tylko na ceny, a tym samym na siłę nabywczą konsumentów, ale również na produktywność i konkurencyjność przedsiębiorstw z UE, a tym samym na ogólny wzrost gospodarczy¹²⁹. Wyniki te znajdują potwierdzenie w badaniu analizującym związek między ceną a koncentracją na rynku w sześciu sektorach, w przypadku których występują znaczne różnice cen w poszczególnych państwach członkowskich, w ankiecie przeprowadzonej wśród przedsiębiorstw eksportujących z siedzibą w UE na temat znaczenia efektywnej konkurencji krajowej na jednolitym rynku UE oraz badaniu makroekonomicznym skutków efektywnej konkurencji.

5.3. Wpływ polityki pomocy państwa na jednolity rynek

Aby chronić sprawiedliwość i właściwe funkcjonowanie jednolitego rynku, w TFUE zakazuje się udzielania pomocy państwa, która zakłóca konkurencję lub grozi jej zakłóceniem. Kontrola pomocy państwa gwarantuje, że konkurencja między przedsiębiorstwami odbywa się pod względem merytorycznym i nie opiera się na poziomie wsparcia rządowego otrzymanego przez każde przedsiębiorstwo. W ten sposób można uniknąć wyścigów o subsydia faworyzujących przedsiębiorstwa wspierane przez państwa członkowskie posiadające „najgłębsze kieszenie”. W niektórych sytuacjach interwencja rządowa może być jednak konieczna do zapewnienia sprawnie funkcjonującej i sprawiedliwej gospodarki. Z tego powodu TFUE przewiduje możliwość przyznawania przez państwa członkowskie pomocy państwa na wspieranie niektórych jasno określonych celów polityki. Pomoc państwa może zostać przyznana, pod warunkiem że jest ona konieczna, proporcjonalna i odpowiednia do osiągnięcia określonych celów oraz nie powoduje nadmiernego zakłócania konkurencji na jednolitym rynku. Rezultatem skutecznej kontroli pomocy państwa jest pomoc państwa, która jest lepiej ukierunkowana, zgodna z prawem, skuteczna i pozwala uniknąć nadmiernej rekompensaty. W ten sposób kontrola pomocy państwa przyczynia się do maksymalizacji użyteczności ograniczonych zasobów publicznych.

Aby monitorować wpływ pomocy państwa, Komisja regularnie gromadzi dane mierzące to, w jaki sposób państwa członkowskie wdrażają swoje środki pomocy państwa. Odbywa się to na kilka sposobów, przede wszystkim z wykorzystaniem opisanych niżej narzędzi.

¹²⁹ Podsumowanie wyników znajduje się w towarzyszącym dokumencie roboczym służb Komisji w sekcji 7.3.

(i) **Tabela wyników w dziedzinie pomocy państwa**, publikowana co roku, opiera się na danych zebranych przez państwa członkowskie¹³⁰ na temat rzeczywistych wydatków (tj. kwot wypłaconych) w ramach każdego zatwierdzonego środka pomocy, w tym elementów pomocy, tj. korzyści przyznanej w ramach pomocy¹³¹. Najnowsze dane z tabeli wyników w dziedzinie pomocy państwa obejmują 2023 r.

(ii) **Okresowe badania** gromadzące informacje na temat pomocy publicznej przyznanej i wypłaconej przez państwa członkowskie podczas ostatnich kryzysów (pandemia COVID-19 i rosyjska wojna napastnicza przeciwko Ukrainie). Badania te przeprowadzono w drodze wyjątku w celu uchwycenia wpływu bardzo dużych kwot pomocy zatwierdzonych w odpowiedzi na inwazję Rosji na Ukrainę oraz w celu wsparcia sektorów gospodarki kluczowych dla przejścia na gospodarkę neutralną emisyjnie. W tym celu Komisja zebrała informacje na temat pomocy państwa, która została faktycznie przyznana zgodnie z zatwierdzonymi środkami kryzysowymi, tj. funduszy, do których przedsiębiorstwa uzyskały prawo w okresie objętym każdym badaniem. Najnowsze badanie obejmuje wsparcie udzielone do końca czerwca 2024 r.

Wypłata pomocy państwa związanej i niezwiązanej z kryzysem w 2023 r.

Dane liczbowe omówione poniżej odnoszą się wyłącznie do wypłat w ramach środków wsparcia kwalifikujących się jako pomoc państwa. Państwa członkowskie mogły udzielić znacznego wsparcia swoim gospodarkom i gospodarstwom domowym za pomocą innych środków, które nie kwalifikują się jako pomoc państwa.

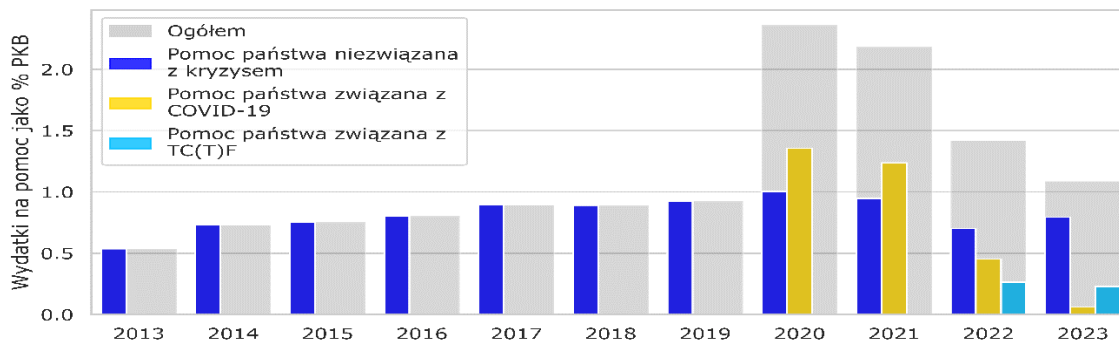
Zgodnie z najnowszymi sprawozdaniami rocznymi przedłożonymi przez państwa członkowskie (obejmującymi 2023 r.) wypłaciły one 186,77 mld EUR (co odpowiada 1,09 % PKB UE) na wsparcie środków związanych i niezwiązanych z kryzysem.

Całkowite wydatki znacznie zmniejszono w porównaniu z poprzednimi latami. W ujęciu nominalnym wydatki w 2023 r. zmniejszyły się niemal o połowę w porównaniu z latami 2020 i 2021 (tj. ze szczytowym momentem kryzysu związanego z COVID-19). Po skorygowaniu o inflację (w porównaniu z roczną stopą inflacji w 2022 r.) całkowite wydatki na pomoc państwa zmniejszyły się o około 23 %.

¹³⁰ Dane zawarte w tabeli wyników w dziedzinie pomocy państwa opierają się na rocznych sprawozdaniach składanych przez państwa członkowskie zgodnie z art. 6 ust. 1 rozporządzenia Komisji (WE) 794/2004. Państwa członkowskie pozostają odpowiedzialne za przekazywane dane.

¹³¹ Element pomocy zależy od formy pomocy. W przypadku dotacji korzyść przenoszona na beneficjenta odpowiada zwykle wydatkom budżetowym. W przypadku innych instrumentów pomocy korzyści dla beneficjenta i koszty poniesione przez rząd mogą się różnić. Na przykład w przypadku gwarancji beneficjent unika ryzyka związanego z gwarancją, ponieważ ponosi je państwo. Ponośenie takiego ryzyka przez państwo powinno w zwykłych okolicznościach być wynagrodzone odpowiednią stawką. W przypadku gdy państwo rezygnuje z całości lub części takiej stawki, stanowi to element pomocy.

Wykres 1: Całkowite wydatki na pomoc państwa, elementy pomocy wyrażone jako odsetek PKB, podział na pomoc państwa związaną z COVID-19, pomoc państwa związaną z TC(T)F¹³² oraz środki pomocy państwa niezwiązane z kryzysem

Z następujących powodów zmniejszone wydatki odnotowane w latach 2022 i 2023 są spójne ze znacznym zmniejszeniem **pomocy związanej ze środkami kryzysowymi**¹³³:

(i) Wydatki na środki związane z COVID-19 wyniosły w 2023 r. 10,55 mld EUR, co odpowiada około 0,06 % PKB UE i stanowi mniej niż 6 % całkowitych wydatków na pomoc państwa. W porównaniu z wydatkami na środki związane z COVID-19 w 2022 r. – które wyniosły 77,70 mld EUR w cenach z 2023 r. – stanowią one spadek o 86 %. Spadek ten był spodziewany w świetle stopniowego wycofywania tymczasowych ram dotyczących COVID-19 zakończonych pod koniec grudnia 2023 r.

(ii) Wydatki zgłoszone na środki kryzysowe opierały się głównie na TC(T)F, w tym na jego sekcjach wspierających przejście na gospodarkę neutralną emisyjnie. Środki pomocy państwa zatwierdzone w ramach TCTF lub na podstawie zasad TCTF zmniejszyły się w 2023 r. do 39,45 mld EUR. Stanowi to około 0,23 % całkowitego PKB UE i 21 % całkowitych wydatków na pomoc państwa w 2023 r. W porównaniu z wydatkami w 2022 r. wynoszącymi 45,59 mld EUR w cenach stałych całkowite wydatki na pomoc w 2023 r. zmniejszyły się o 13 %.

W 2023 r. pomoc państwa na **cele niezwiązane z kryzysem** wzrosła do około 136,78 mld EUR, co stanowi wzrost o 14 % w porównaniu z wydatkami w 2022 r. wynoszącymi 119,98 mld EUR (w cenach stałych). W ujęciu nominalnym łączna kwota wypłacona na pomoc niezwiązaną z kryzysem wzrosła w 19 państwach członkowskich w porównaniu z 2022 r.¹³⁴ Wydaje się, że wzrost pomocy państwa niezwiązanej z kryzysem wynikał głównie ze zwiększonej wypłaty pomocy na ochronę

¹³² TC(T)F odnosi się do tymczasowych ram kryzysowych (i przejściowych).

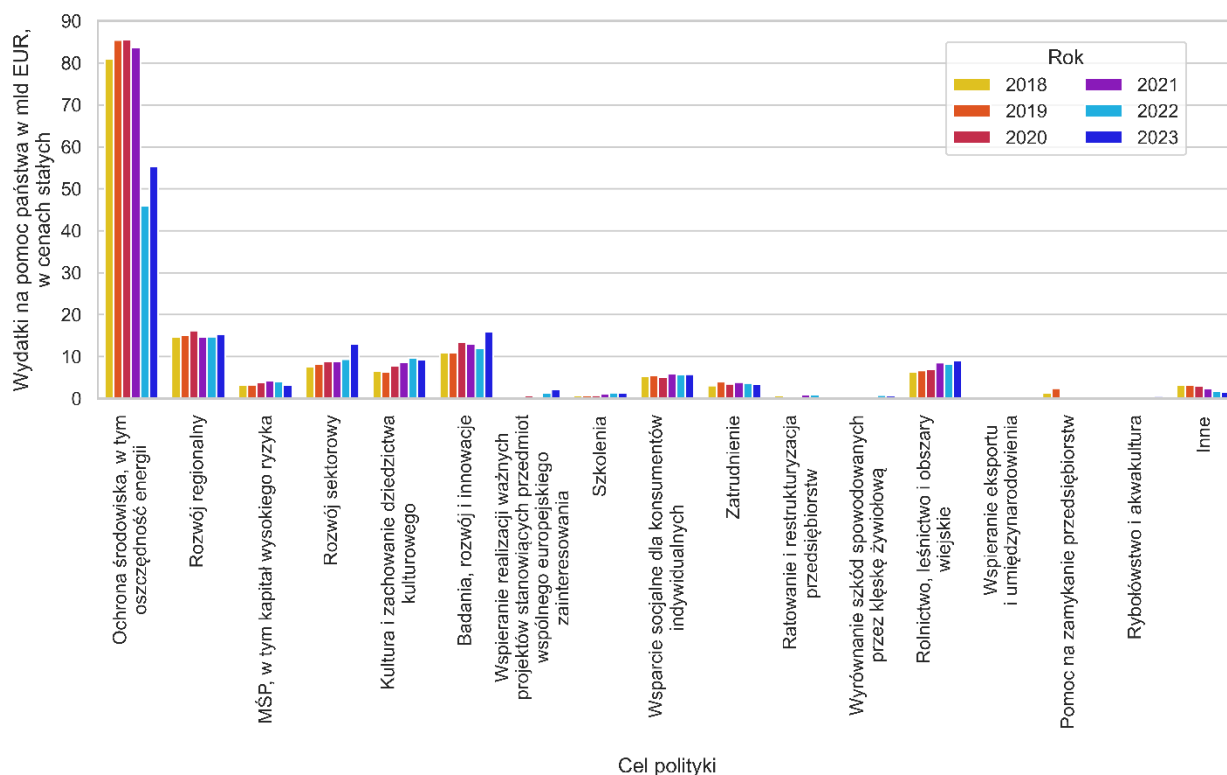
¹³³ Chociaż w 2022 r. pomoc związana z COVID-19 stanowiła około 0,45 % PKB UE, w 2023 r. zmniejszyła się do 0,06 % PKB UE. Również wydatki na pomoc w odpowiedzi na zakłócenia w gospodarce spowodowane rosyjską wojną napastniczą przeciwko Ukrainie zmniejszyły się z 0,27 % PKB UE w 2022 r. do 0,23 % PKB UE w 2023 r.

¹³⁴ Malta (+0,91 punktu procentowego), Chorwacja (+0,47 p.p.), Grecja (+0,33 p.p.), Polska (+0,32 p.p.), Litwa (+0,27 p.p.), Słowenia (+0,22 p.p.), Luksemburg (+0,21 p.p.), Niemcy (+0,19 p.p.), Łotwa (+0,16 p.p.), Włochy (+0,13 p.p.), Dania (+0,12 p.p.), Hiszpania, Słowacja i Austria (+0,09 p.p.), Finlandia (+0,08 p.p.), Irlandia (+0,07 p.p.), Francja i Cypr (+0,04 p.p.) oraz Estonia (+0,02 p.p.). Podczas gdy w Niderlandach utrzymywała się ona na stałym poziomie, w siedmiu innych państwach członkowskich poziomy pomocy niezwiązanej z kryzysem zmniejszyły się: Portugalia (-0,44 p.p.), Czechy (0,23 p.p.) i Bułgaria (-0,11 p.p.), Szwecja (-0,09 p.p.), Belgia (-0,07 p.p.), Bułgaria (-0,04 p.p.) i Rumunia (-0,02 p.p.).

środowiska (w tym oszczędności energii). Ten rodzaj pomocy wzrósł z około 45,99 mld EUR w 2022 r. do 55,32 mld EUR w 2023 r. Podobnie wydatki na pomoc państwa na badania, rozwój i innowacje wzrosły z 11,99 mld EUR w 2022 r. do 15,95 mld EUR w 2023 r. Pomoc państwa niezwiązana z kryzysem, wypłacona na rozwój sektorowy, wzrosła z 9,37 mld EUR w 2022 r. do 13,02 mld EUR w 2023 r. Ponadto pomoc państwa przeznaczona na projekty IPCEI wzrosła niemal dwukrotnie, z 1,25 mld EUR w 2022 r. do 2,22 mld EUR w 2023 r.

Pomimo wzrostu kwota pomocy niezwiązanej z kryzysem na 2023 r. pozostaje znacznie poniżej wydatków na środki niezwiązane z kryzysem, obliczonych w szczytowym momencie pandemii COVID-19. W cenach stałych wydatki te wyniosły 157,46 mld EUR w 2020 r. i 157,23 mld EUR w 2021 r. Ponadto wydatki na pomoc niezwiązaną z kryzysem w 2023 r. pozostają poniżej wydatków sprzed kryzysu, które wyniosły 153,34 mld EUR w 2019 r. i 145,43 mld EUR w 2018 r. w cenach stałych.

Wykres 2: Wydatki na pomoc państwa z wyłączeniem pomocy związanej z kryzysem w latach 2018–2023, elementy pomocy w mld EUR w cenach stałych, w podziale na cele pomocy

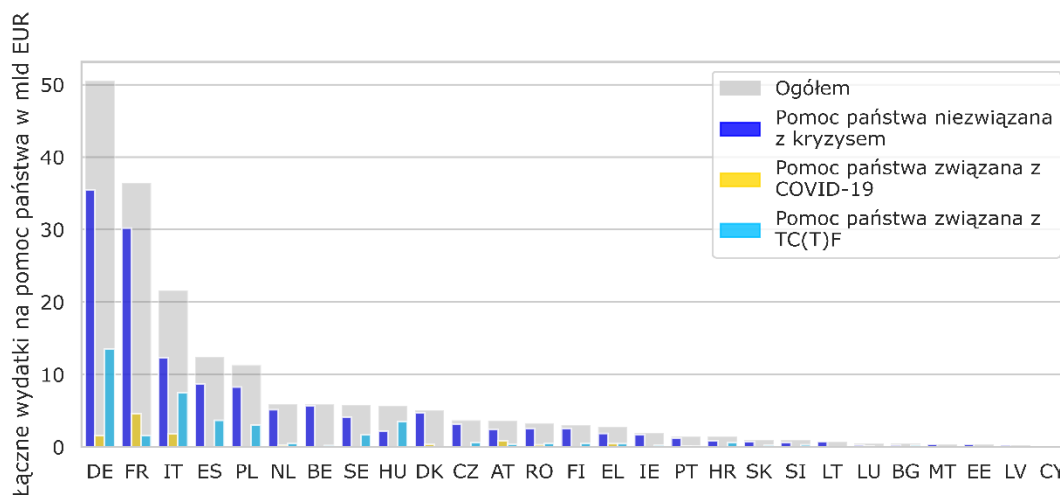
Biorąc pod uwagę podział wydatków na pomoc państwa związaną z kryzysem i pomoc państwa niezwiązaną z kryzysem między państwa członkowskie jako odsetek krajowego PKB, istnieje znaczne rozproszenie wydatków¹³⁵. Podsumowując, chociaż istnieją znaczne różnice między

¹³⁵ Węgry wydały najwięcej w stosunku do swojego PKB w 2023 r. (około 2,91 %). Drugim co do wielkości wydatkiem w stosunku do PKB była pomoc Chorwacji (około 1,86 %). Państwa członkowskie o najniższych wydatkach w 2023 r. – Irlandia, Cypr i Bułgaria – wydały od 0,39 %

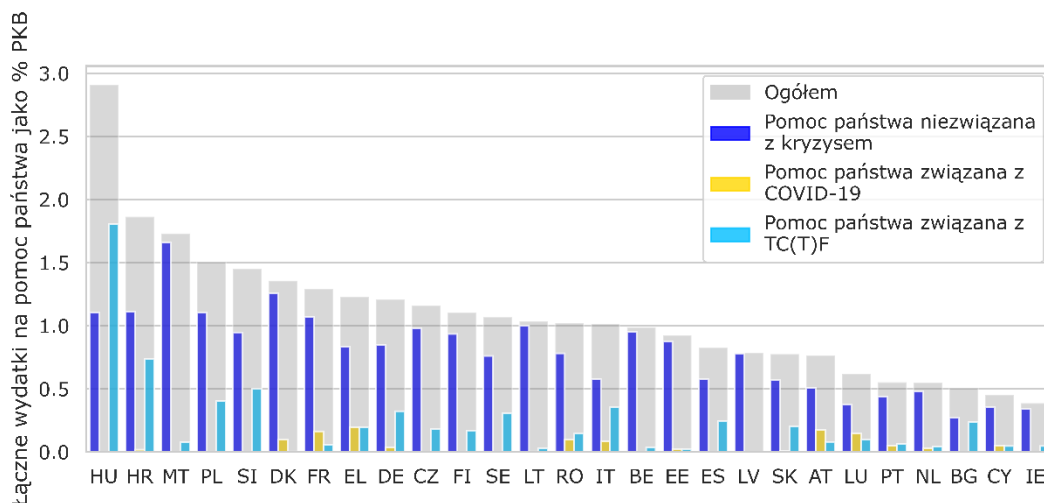
nominalnymi kwotami pomocy wypłacanymi przez państwa członkowskie, sytuacja staje się bardziej zniuansowana, jeśli chodzi o względne wydatki na pomoc państwa w porównaniu z PKB.

Ponadto powyższe dane liczbowe odnoszą się wyłącznie do wypłat w ramach środków wsparcia kwalifikujących się jako pomoc państwa. Państwa członkowskie mogły udzielić znacznego wsparcia swoim gospodarkom i gospodarstwom domowym w drodze innych niepaństwowych środków.

Wykres 3: Całkowite wydatki na pomoc państwa w podziale na państwa członkowskie w 2023 r., elementy pomocy w mld EUR, w podziale na środki pomocy państwa niezwiązane z kryzysem, pomoc państwa związaną z COVID-19 oraz pomoc państwa związaną z TC(T)F

Wykres 4: Całkowite wydatki na pomoc państwa w podziale na państwa członkowskie, jako % krajowego PKB w 2023 r., w podziale na środki pomocy państwa niezwiązane z kryzysem, pomoc państwa związaną z COVID-19 oraz pomoc państwa związaną z TC(T)F

do 0,51 % ich PKB. Więcej informacji można znaleźć w tabeli wyników w dziedzinie pomocy państwa opublikowanej na stronie internetowej Komisji: https://competition-policy.ec.europa.eu/state-aid/scoreboard_en.

Pomoc państwa na rzecz pobudzenia innowacji przemysłowych i zapewnienia wiodącej pozycji technologicznej

Chociaż państwo może odgrywać ważną rolę w próbach zwiększenia konkurencyjności w gospodarce, wiele rodzajów wsparcia nie wiąże się z pomocą państwa w rozumieniu art. 107 ust. 1 TFUE. Zasady pomocy państwa oferują jednak państwom członkowskim wiele możliwości wspierania dobrze funkcjonującej i sprawiedliwej gospodarki, a także eliminowania niedoskonałości rynku. „Sekcje przejściowe” TCTF służą pobudzeniu zielonej i cyfrowej transformacji. Do 31 grudnia 2025 r. państwa członkowskie mogą przyznawać pomoc na wspieranie przejścia na gospodarkę neutralną emisyjnie¹³⁶.

W 2023 r. łączna kwota pomocy przemysłowej¹³⁷ – w tym wsparcia na podstawie wytycznych w sprawie pomocy państwa – wyniosła 126,97 mld EUR, co odpowiada około 0,74 % PKB UE. W ramach całkowitej kwoty pomocy przemysłowej głównym celem polityki w ciągu ostatnich dziesięciu lat była pomoc na ochronę środowiska (w tym oszczędność energii). W 2023 r. kwota ta wyniosła 55,32 mld EUR, co stanowiło 44 % całkowitej pomocy przemysłowej, tj. około 0,32 % całkowitego PKB UE. Pomoc państwa wypłacona na rzecz projektów IPCEI wyniosła 2,22 mld EUR w 2023 r. Pomoc inwestycyjna wypłacona zgodnie z wytycznymi w sprawie pomocy regionalnej na wsparcie produkcji akumulatorów, komponentów baterii, paneli fotowoltaicznych i pojazdów elektrycznych wyniosła 138 mln EUR w 2023 r.

Zgodnie z najnowszymi danymi zgromadzonymi w ramach badania dotyczącego pomocy przyznanej w ramach TCTF do końca czerwca 2024 r.¹³⁸ po 2023 r. 11 państw członkowskich¹³⁹ rozpoczęło wdrażanie środków w ramach sekcji przejściowych: około 2,38 mld EUR przyznano na środki zatwierdzone na podstawie sekcji 2.5, 2.6 i 2.8 TCTF¹⁴⁰.

¹³⁶ Pomoc można przyznać na (i) przyspieszenie wprowadzania energii ze źródeł odnawialnych, magazynowania i ciepła ze źródeł odnawialnych istotnych dla REPowerEU (działania w ramach sekcji 2.5) oraz (ii) dekarbonizację przemysłowych procesów produkcyjnych (środki na podstawie sekcji 2.6). Państwa członkowskie mogą również przyznawać pomoc w celu przyspieszenia inwestycji w sektorach kluczowych dla przejścia na gospodarkę o zerowej emisji netto – środki te umożliwiają wsparcie inwestycyjne na rzecz produkcji sprzętu strategicznego, a mianowicie baterii, paneli słonecznych, turbin wiatrowych, pomp ciepła i elektrolizerów oraz urządzeń do wychwytywania i składowania dwutlenku węgla, a także na rzecz produkcji kluczowych komponentów oraz produkcji i recyklingu pokrewnych surowców krytycznych (środki określone w sekcji 2.8).

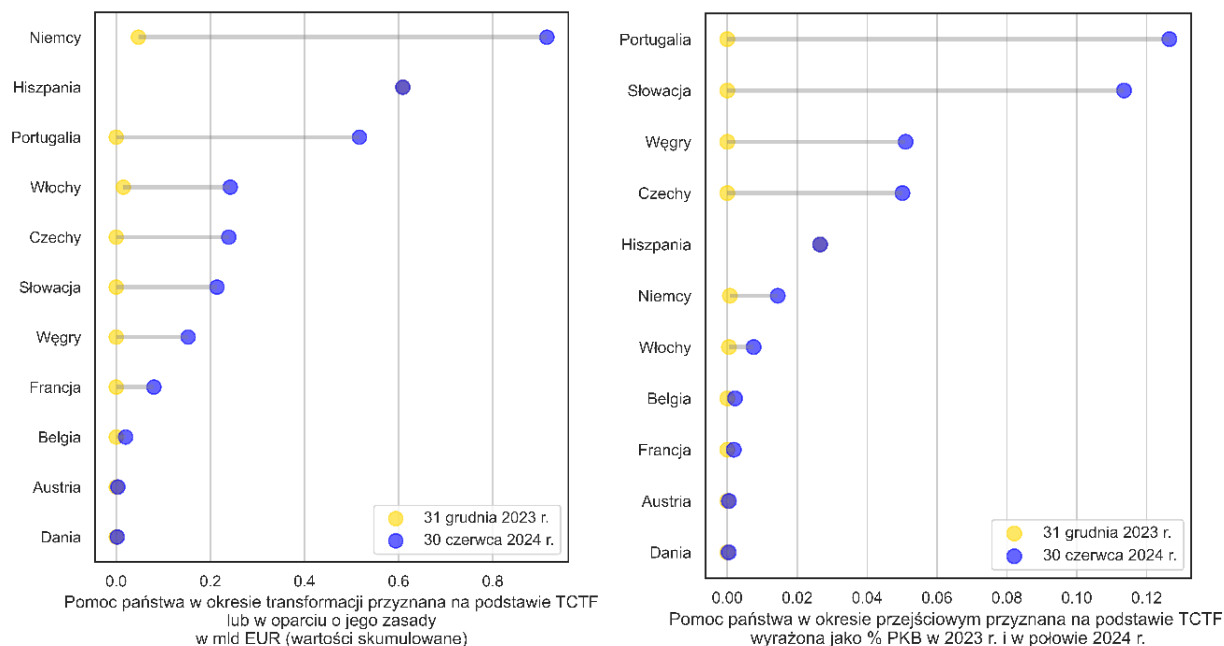
¹³⁷ Pomoc przemysłowa odnosi się do wydatków na pomoc państwa, w ramach elementu pomocy, w 2023 r., zgłoszonych w sprawozdaniach rocznych, z wyłączeniem pomocy państwa mającej następujące cele: „kultura”, „zachowanie dziedzictwa kulturowego” oraz „wyrównanie szkód spowodowanych przez klęski żywiołowe”. Analiza nie obejmuje również pomocy związanej z kryzysem, tj. wydatków na pomoc państwa poniesionych w kontekście kryzysu związanego z COVID-19 oraz wydatków na pomoc państwa w odpowiedzi na rosyjską wojnę napastniczą przeciwko Ukrainie.

¹³⁸ Bardziej kompletna prezentacja pomocy przyznanej w okresie od marca 2022 r. do czerwca 2024 r. na podstawie tymczasowych ram pomocy państwa w sytuacjach kryzysowych (i w okresie transformacji) jest dostępna w dokumencie dotyczącym pomocy państwa w odniesieniu do konkurencji: [Dokumenty dotyczące polityki konkurencji – Komisja Europejska](#).

¹³⁹ Portugalia, Słowacja, Węgry, Chorwacja, Hiszpania, Niemcy, Włochy, Belgia, Francja, Austria i Dania.

¹⁴⁰ Z tych 2,38 mld EUR przyznano 150 mln EUR w ramach sekcji 2.5 TCTF – Pomoc na przyspieszenie wprowadzania energii odnawialnej, magazynowania energii oraz ciepła odnawialnego istotne w kontekście REPowerEU; 240 mln EUR w ramach sekcji 2.6 – Pomoc na obniżenie emisyjności przemysłowych procesów produkcyjnych przez elektryfikację lub wykorzystywanie wodoru odnawialnego lub wodoru elektrolitycznego spełniającego określone warunki oraz na środki w zakresie efektywności energetycznej oraz 1,99 mld EUR w ramach sekcji 2.8 – Pomoc na przyspieszenie inwestycji w sektorach o znaczeniu strategicznym dla przejścia na gospodarkę o zerowej emisji netto.

Koncentrując się wyłącznie na pomocy przyznanej w celu wsparcia przejścia na gospodarkę neutralną emisyjnie przez każde państwo członkowskie, obliczonej jako odsetek krajowego PKB, największą pomoc dostarczyła Portugalia, a w dalszej kolejności Słowacja.

Wykres 5: Pomoc państwa w okresie przejściowym przyznana w latach 2023 i 2024 (do 30 czerwca 2024 r.) w ramach środków TCTF (w wartościach bezwzględnych i jako odsetek krajowego PKB)

6. Komunikacja i działania propagujące wspierają politykę konkurencji

W 2024 r. Komisja kontynuowała działania propagujące ideę konkurencyjności oraz działania informacyjne na różnych szczeblach, aby zwiększyć skuteczność unijnej polityki konkurencji, przede wszystkim dzięki udziałowi wiceprzewodniczącej wykonawczej ds. konkurencji w wydarzeniach i konferencjach prasowych. Przy wsparciu przedstawicielstw Komisji kadra kierownicza wyższego szczebla w DG ds. Konkurencji uczestniczyła również w działaniach informacyjnych w państwach członkowskich. Działania te uzupełniają zewnętrzne inicjatywy DG ds. Konkurencji w dziedzinie komunikowania, takie jak komunikaty prasowe, dokumenty orientacyjne, biuletyny informacyjne i media społecznościowe.

W 2024 r. Komisja kontynuowała serię debat „Rynki dla ludzi”. Piąta i ostatnia debata pt. „To właśnie dlatego potrzebujemy polityki konkurencji” odbyła się w Aarhus w Danii w maju 2024 r. Ponadto DG ds. Konkurencji kontynuowała serię debat transmisyjnych „Porozmawiajmy

o konkurencji”. W ramach transmisji internetowych eksperci omawiali kluczowe zmiany w polityce dotyczącej prawa konkurencji i egzekwowaniu tego prawa¹⁴¹.

Istotne działania komunikacyjne podjęto również przy okazji publikacji sprawozdania służb DG ds. Konkurencji pt. „Protecting competition in a changing world. Evidence on the evolution of competition in the EU during the past 25 years” [Ochrona konkurencji w zmieniającym się świecie. Dowody na rozwój konkurencji w UE w ciągu ostatnich 25 lat] – zorganizowano konferencję inauguracyjną, która odbyła się 27 czerwca 2024 r.¹⁴², i warsztaty eksperckie, które miały miejsce 15 października 2024 r.¹⁴³

7. Stosunki z innymi instytucjami Unii

Parlament Europejski, Rada, Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny i Europejski Komitet Regionów są kluczowymi partnerami Komisji w stałym dialogu na temat polityki konkurencji. W Parlamencie Europejskim wiceprzewodnicząca wykonawcza Margrethe Vestager uczestniczyła w 2024 r. w wielu wymianach poglądów lub zorganizowanych dialogach, w tym w rozmowach w Komisji Gospodarczej i Monetarnej (ECON), Komisji Rynku Wewnętrznego i Ochrony Konsumentów (IMCO), Podkomisji do Spraw Podatkowych oraz Komisji Kontroli Budżetowej. Wiceprzewodnicząca Margrethe Vestager uczestniczyła również w debatach plenarnych na temat polityki konkurencji.

W 2024 r. wiceprzewodnicząca wykonawcza Margrethe Vestager uczestniczyła w Radzie w wymianie poglądów i debatach na temat polityki konkurencji, a także konkurencyjności, zielonej transformacji i narzędzi pomocy państwa w kontekście rosyjskiej wojny napastniczej przeciwko Ukrainie.

Komisja współpracowała również bezpośrednio z innymi organami UE. Na przykład pracownicy DG ds. Konkurencji byli obecni na posiedzeniach zwołanych przez sprawozdawcę odpowiedzialnego za sporządzenie opinii Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego w sprawie sprawozdania Komisji dotyczącego polityki konkurencji za 2023 r., przyjętego w październiku 2024 r.¹⁴⁴ Podczas takich posiedzeń grupy redakcyjnej i sekcji odpowiedzialnej za politykę konkurencji (jednolity rynek, produkcja i konsumpcja) DG ds. Konkurencji udzielała porad i odpowiadała na pytania dotyczące okoliczności faktycznych.

¹⁴¹ Zob.: https://competition-policy.ec.europa.eu/about/reaching-out/lets-talk-competition_en.

¹⁴² Zob.: https://competition-policy.ec.europa.eu/about/reaching-out/protecting-competition-changing-world_en?prefLang=pl

¹⁴³ Zob.: https://competition-policy.ec.europa.eu/about/reaching-out/protecting-competition-changing-world-public-workshop_en?prefLang=pl

¹⁴⁴ Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny – Opinia w sprawie sprawozdania Komisji dotyczącego polityki konkurencji za 2023 r., 21.10.2024, (COM(2024)115 final), <https://www.eesc.europa.eu/en/our-work/opinions-information-reports/opinions/report-competition-policy-2023>.

8. Polityka konkurencji w kontekście europejskim i globalnym

8.1. Promowanie europejskiej kultury konkurencji poprzez Europejską Sieć Konkurencji

W UE krajowe organy ochrony konkurencji egzekwują reguły konkurencji w swoich jurysdykcjach krajowych, natomiast Komisja koncentruje się na sprawach, które mają znaczenie dla jednolitego rynku. Współpraca wielostronna między krajowymi organami ochrony konkurencji a Komisją – zwłaszcza w dziedzinie przeciwdziałania praktykom monopolistycznym – odbywa się za pośrednictwem Europejskiej Sieci Konkurencji¹⁴⁵. Celem Europejskiej Sieci Konkurencji jest zapewnienie skutecznego i spójnego stosowania unijnych przepisów antymonopolowych w całej UE, w szczególności w dochodzeniach dotyczących zachowań ograniczających konkurencję i mogących wpływać na wymianę handlową między państwami członkowskimi UE. Wspólne egzekwowanie przepisów antymonopolowych za pomocą ram Europejskiej Sieci Konkurencji zwiększa znaczenie i wiarygodność polityki konkurencji w całej UE.

W 2024 r. Komisja nadal zapewniała skuteczne i spójne stosowanie art. 101 i 102 TFUE w całej UE. Po pierwsze krajowe organy ochrony konkurencji informują Komisję o każdym nowym postępowaniu na etapie pierwszej formalnej czynności. Po drugie krajowe organy ochrony konkurencji konsultują się z Komisją przed przyjęciem niektórych rodzajów decyzji. W 2024 r. wszczęto 191 nowych postępowań w ramach sieci, a krajowe organy ochrony konkurencji przedłożyły Komisji 66 przewidywanych decyzji. Członkowie Europejskiej Sieci Konkurencji spotykają się regularnie, aby omówić toczące się sprawy, kwestie dotyczące polityki i sprawy o znaczeniu strategicznym. W 2024 r. odbyło się 37 posiedzeń Europejskiej Sieci Konkurencji. Grupa robocza ds. dochodzeń cyfrowych i sztucznej inteligencji promuje łączenie naukowców zajmujących się danymi w ramach Europejskiej Sieci Konkurencji. Połączone zasoby wykorzystuje się do współpracy nad projektami będącymi przedmiotem wspólnego zainteresowania właściwych organów krajowych, na przykład do wykrywania zмовы przetargowej poprzez analizę dużych zbiorów danych.

8.2. Pomoc państwom członkowskim w przeprowadzaniu reform za pośrednictwem Instrumentu Wsparcia Technicznego

Instrument Wsparcia Technicznego jest instrumentem Komisji wspierającym państwa członkowskie w opracowywaniu i wdrażaniu reform¹⁴⁶. Wsparcie nie wymaga współfinansowania ze strony państw członkowskich. Wsparcie może przykładowo przyjąć formę doradztwa strategicznego i prawnego, badań, szkoleń oraz wizyt ekspertów w terenie i może być udzielane na każdym etapie procesu reform. Instrumentem zarządza Grupa Zadaniowa Komisji ds. Reform i Inwestycji (SG REFORM). Każdego roku w ramach Instrumentu Wsparcia Technicznego określa się projekty przewodnie

¹⁴⁵ Zawiadomienie Komisji w sprawie współpracy w ramach sieci organów ochrony konkurencji, Dz.U. C 101 z 27.4.2004, s. 43 i Dz.U. C 374 z 13.10.2016, s. 1.

¹⁴⁶ https://commission.europa.eu/funding-tenders/find-funding/eu-funding-programmes/technical-support-instrument/technical-support-instrument-tsi_en?prefLang=pl

wsparcia technicznego, które zaspokajają wspólne potrzeby we wszystkich państwach członkowskich i są zgodne z kluczowymi priorytetami UE.

W odniesieniu do **cyklu z 2024 r.** DG ds. Konkurencji wsparła finansowanie następujących projektów:

Zwalczanie zmwów przetargowych w zamówieniach publicznych – Poprawa zgodności z przepisami i konkurencji w zamówieniach publicznych¹⁴⁷: projekt ten, opracowany i zorganizowany przez OECD, ma na celu pomoc Austrii, Bułgarii, Chorwacji, Cypru, Grecji i Rumunii w lepszym zapobieganiu zmwom przetargowym i wykrywaniu ich za pośrednictwem szeregu warsztatów. Ponadto projekt propaguje budowanie zdolności, dobre praktyki i współpracę między organami ochrony konkurencji a instytucjami zamawiającymi i innymi podmiotami publicznymi.

Badanie rynku konkurencji – sektor cyfrowy¹⁴⁸: celem tego projektu jest określenie ewentualnych problemów w zakresie konkurencji na rynkach cyfrowych w Polsce, na Łotwie i Litwie oraz adekwatności obecnych krajowych i unijnych ram legislacyjnych do skutecznego rozwiązania takich problemów.

8.3. Stosunki międzynarodowe

Stosunki wielostronne

W 2024 r. Komisja w dalszym ciągu uczestniczyła w pracach międzynarodowych forów na rzecz konkurencji, takich jak Komitet OECD ds. Konkurencji, Międzynarodowa Sieć Konkurencji (ICN) oraz Konferencja Narodów Zjednoczonych do spraw Handlu i Rozwoju (UNCTAD).

Jako jeden ze współprzewodniczących grupy roboczej ds. połączeń Międzynarodowej Sieci Konkurencji Komisja wniosła wkład w prace nad zalecanymi praktykami w zakresie analizy połączeń, w szczególności poprzez kierowanie pracami nad przeglądem rozdziałów dotyczących jednostronnych i skoordynowanych skutków połączeń horyzontalnych. Ponadto Komisja współorganizowała warsztaty dotyczące połączeń Międzynarodowej Sieci Konkurencji, które to warsztaty odbyły się na Tajwanie w listopadzie 2024 r.

Komisja uczestniczyła w kilku dyskusjach okrągłego stołu OECD i przyczyniła się do opracowania zmienionego zalecenia OECD w sprawie kontroli łączenia przedsiębiorstw, które jest dokumentem zawierającym wytyczne dotyczące proceduralnych aspektów kontroli połączeń. Komisja uczestniczyła także w pracach nad zmienioną wersją dokumentu OECD obejmującego istotne aspekty kontroli połączeń przedsiębiorstw.

Stosunki dwustronne

¹⁴⁷ <https://www.oecd.org/en/about/projects/fighting-bid-rigging-in-public-procurement-in-austria-bulgaria-croatia-cyprus-greece-and-romania.html>

¹⁴⁸ <https://www.oecd.org/en/about/projects/oecd-competition-market-study-digital-sector-in-poland-latvia-and-lithuania.html>

W 2024 r. Komisja kontynuowała negocjacje w sprawie zawarcia umów o sprawiedliwym handlu z Indiami, Indonezją, Filipinami, Tajlandią oraz państwami Afryki Wschodniej i Południowej (ESA5)¹⁴⁹.

W kwietniu 2024 r. Komisja i amerykańskie organy ochrony konkurencji odbyły czwarte posiedzenie na wysokim szczeblu w ramach wspólnego dialogu na temat polityki konkurencji w dziedzinie technologii¹⁵⁰, podczas którego omówiono kontynuowanie współpracy w celu zapewnienia i promowania uczciwej konkurencji w gospodarce cyfrowej. Dialog koncentrował się na zmieniających się strategiach biznesowych dużych przedsiębiorstw technologicznych, w tym na niedawnych inwestycjach i partnerstwach między głównymi dostawcami usług w chmurze i dostawcami sztucznej inteligencji, a także na ich wpływie na egzekwowanie prawa konkurencji.

W 2024 r. Komisja kontynuowała prace nad współpracą dwustronną ze Zjednoczonym Królestwem, jak przewidziano w umowie o handlu i współpracy między UE a Zjednoczonym Królestwem¹⁵¹ oraz w umowie o wystąpieniu¹⁵². W październiku Komisja i Zjednoczone Królestwo zakończyły dyskusje techniczne na temat umowy o współpracy w dziedzinie konkurencji¹⁵³. Przyszła umowa byłaby „umową dodatkową” do umowy o handlu i współpracy między UE a Zjednoczonym Królestwem, która przewiduje możliwość zawarcia odrębnej umowy o współpracy w dziedzinie konkurencji. Umowa ta umożliwiłaby nie tylko Komisji, ale także właściwym organom krajowym egzekwującym unijne prawo konkurencji współpracę z organem ochrony konkurencji ze Zjednoczonego Królestwa.

W 2024 r. Komisja rozpoczęła również negocjacje ze Szwajcarią w ośmiu kwestiach istotnych dla stosunków dwustronnych między UE a Szwajcarią. Jedną z omawianych kwestii jest pomoc państwa.

W 2024 r. Komisja kontynuowała współpracę w zakresie polityki konkurencji z koreańską komisją ds. sprawiedliwego handlu i japońską komisją ds. sprawiedliwego handlu. Komisja kontynuowała również negocjacje z Kanadą w celu zapewnienia, aby postanowienia dotyczące ochrony danych zawarte w umowie o współpracy w zakresie ochrony konkurencji między UE a Kanadą były zgodne ze standardami ustanowionymi w opinii Trybunału Sprawiedliwości na temat umowy UE–Kanada z 2014 r. w sprawie przetwarzania danych dotyczących przelotu pasażera¹⁵⁴. Ponadto w 2024 r. Komisja prowadziła z kilkoma afrykańskimi organami krajowymi i regionalnymi działania ukierunkowane na zacieśnienie współpracy w dziedzinie konkurencji¹⁵⁵.

¹⁴⁹ Pięć państw Afryki Wschodniej i Południowej: Komory, Madagaskar, Mauritius, Seszele i Zimbabwe.

¹⁵⁰ Zob.: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/pl/ip_24_1952

¹⁵¹ Umowa o handlu i współpracy między Unią Europejską i europejską Wspólnotą Energii Atomowej, z jednej strony, a Zjednoczonym Królestwem Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej, z drugiej strony, Dz.U. L 444 z 31.12.2020, s. 14.

¹⁵² Umowa o wystąpieniu Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej z Unii Europejskiej i Europejskiej Wspólnoty Energii Atomowej, Dz.U. C 384I z 12.11.2019, s. 1.

¹⁵³ Zob.: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/pl/ip_24_5468

¹⁵⁴ Opinia Trybunału Sprawiedliwości (wielka izba) z dnia 26 lipca 2017 r., opinia 1/15, Projekt umowy między Kanadą a Unią Europejską – Przekazywanie danych dotyczących przelotu pasażera z Unii do Kanady, EU:C:2016:656.

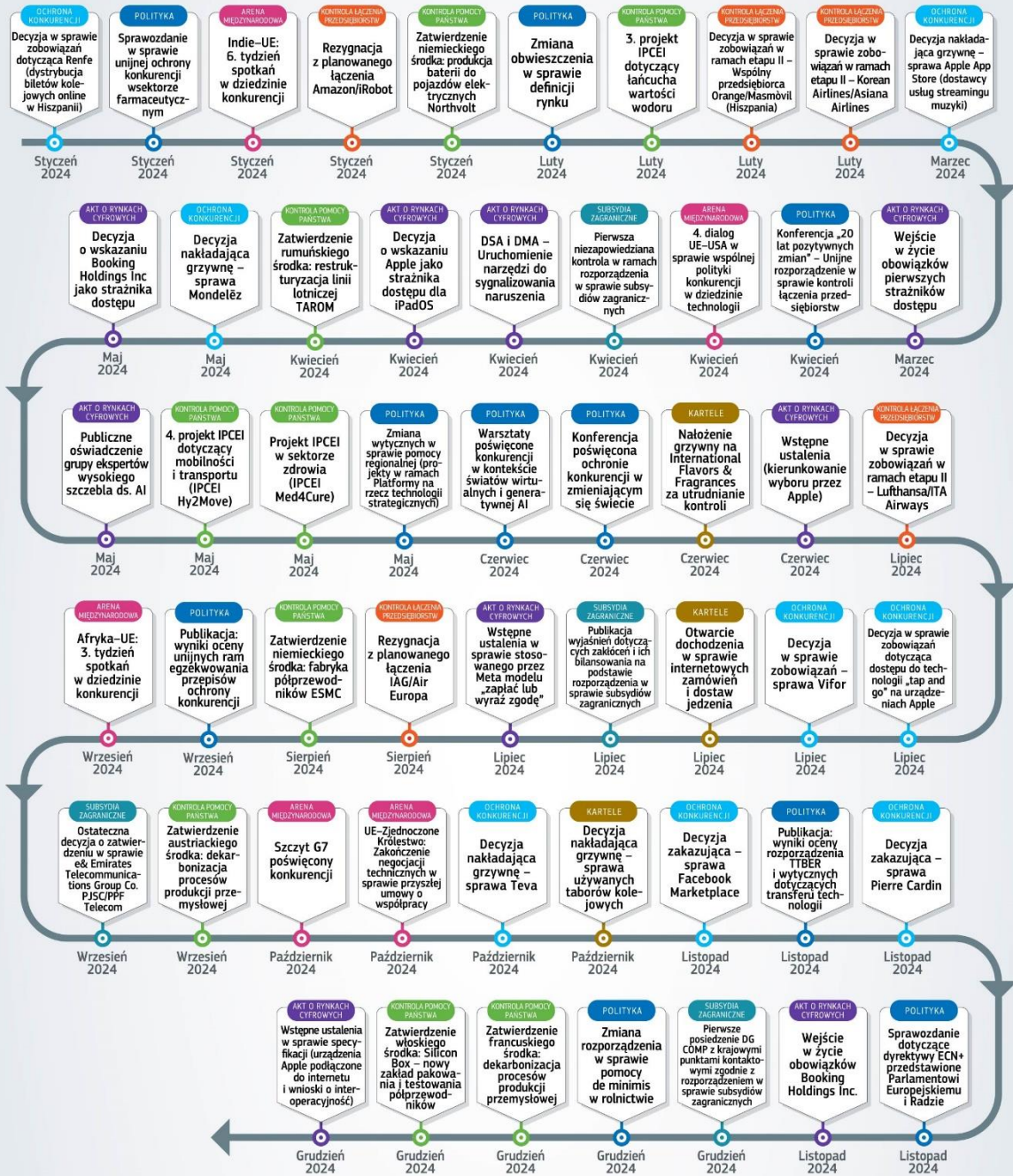
¹⁵⁵ Zob.: <https://africa.competitioncooperation.eu/>

Jeżeli chodzi o politykę rozszerzenia UE, głównym celem Komisji w dziedzinie konkurencji jest pomoc krajom kandydującym¹⁵⁶ i potencjalnym krajom kandydującym¹⁵⁷ w tworzeniu, utrzymywaniu i rozwijaniu ram legislacyjnych oraz wspieranie dobrze funkcjonujących i operacyjnie niezależnych organów ds. konkurencji i pomocy państwa, a także pomoc tym organom w budowaniu solidnych osiągnięć w zakresie egzekwowania przepisów. Komisja pracuje również nad wdrożeniem instrumentów wsparcia dla Ukrainy i Mołdawii, aby pomóc w prawnej, administracyjnej i gospodarczej integracji tych państw z jednolitym rynkiem UE.

¹⁵⁶ Kraje, którym Rada Europejska przyznała status kraju kandydującego na podstawie zalecenia Komisji Europejskiej: Albania, Bośnia i Hercegowina, Czarnogóra, Gruzja, Macedonia Północna, Mołdawia, Serbia, Turcja i Ukraina.

¹⁵⁷ Potencjalny kraj kandydujący do członkostwa w UE: Kosowo.

2024 W SKRÓCIE

OCHRONA KONKURENCJI	OCHRONA KONKURENCJI	OCHRONA KONKURENCJI	KONTROLA ŁĄCZENIA PRZEDSIĘBIORSTW	KONTROLA ŁĄCZENIA PRZEDSIĘBIORSTW	KONTROLA POMOCY PAŃSTWA	KONTROLA POMOCY PAŃSTWA
8 wszczętych postępowań	1 wezwanie do usunięcia uchybienia	10 decyzji ostatecznych	400 decyzji	3 decyzje w sprawie zobowiązań w ramach etapu II	31 decyzji na podstawie TCTF (transformacja)	3 projekty IPCEI
1 ocena wstępna	6 pisemnych zgłoszeń zastrzeżeń	Grzywny na łączną kwotę 3,5 mld EUR	2 rezygnacje z planowanego łączenia	5 decyzji w sprawie zobowiązań w ramach etapu I	96 decyzji na podstawie TCTF (środki kryzysowe)	613 decyzji ogółem
AKT O RYNKACH CYFROWYCH	AKT O RYNKACH CYFROWYCH	AKT O RYNKACH CYFROWYCH	SUBSYDIA ZAGRANICZNE	WZECZNICTWO	WZECZNICTWO	WZECZNICTWO
4 wstępne ustalenia	2 decyzje o wskazaniu	6 decyzji o nieuwskazaniu	Pierwsza niezapowiedziana kontrola	Seria debat na temat rynków dla ludzi	Konferencja poświęcona ochronie konkurencji w zmieniającym się świecie (Czerwiec i październik 2024)	Warsztaty poświęcone konkurencji w kontekście światów wirtualnych i generatywnej AI
8 decyzji o wszczęciu postępowania	1 rozpoczęcie badania rynku	5 nakazów zatrzymania danych	Pierwsza ostateczna decyzja o zatwierdzeniu	Webcasty „Let's Talk Competition”		